

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIV. letnik.

V Ljubljani, september 1907.

IX. zvezek.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

(Praznik angelov varihov.)

1. *Angeli varihi so nam najboljši tovariši v smrtni uri.*

Glej, jaz pošljem svojega angela, da pojde pred teboj in te varuje na potu in pripelje v kraj, katerega sem pripravil! 2. Moz. 23, 20.

Ako je kdo sredi velikih nevarnosti, ako mu žugajo sovražniki, in se pri vsem tem zaveda svoje slabosti in onemoglosti, gotovo je takemu v veliko tolažbo, ako ve, da ga brani mogočen varih.

V taki nevarnosti je bilo izraelsko ljudstvo, ko ga je Mozes peljal iz Egipta v obljubljeni deželo. Hodili so skozi širno puščavo, kjer ni bilo nobene steze, pač pa mnogo nadlog in nevarnosti. Da bi potolažil in osrčil svoje ljudstvo, je obljubil Gospod: *Glej, jaz pošljem svojega angela itd.* — Tudi mi, kristjani, smo na tem svetu, kakor v neki širni puščavi, tudi mi moramo hoditi skozi to puščavo v svojo obljubljeni deželo, katero je Bog nam odmenil. Pot, ki pelje tje, je ozka in tesna, nevarnosti pa, ki nam žugajo, in sovražniki, ki na nas prežé, da nas zapeljejo, pa so mnogoštevilni in različni. Kako tolažilno je torej za nas, da nam Bog v svoji neskončni dobroti vsakemu posebej pošilja angela, ki naj hodi pred njim, mu kaže pravo pot in ga pripelje v kraj, kamor smo se namenili. Je namreč stara vera sv. Cerkve,

da ima vsak človek svojega varuha od Boga določenega, ki ga spremlja od zibeli do groba, da še celo čez grob v večnost. Da mi ne pozabimo na velike dobrote, katere smo prejeli od svojih angelov, praznuje sv. Cerkev vsako leto god angelov varihov.

Angeli nam pa bodo tembolj pomagali, čimbolj goreče jih bomo častili in klicali na pomoč. Da se vname v naših srcih tembolj ljubezen, hvaležnost, zaupanje in češčenje do angelov varihov, govoriti vam hočem danes, kako zvesti pomočniki so angeli človeku v smrti. Angeli varihi so nam najboljši tovariši v smrtni uri. 1. Sv. angeli nas v smrtni nevarnosti varujejo, 2. v smrtnih stiskah osrčujejo, 3. nas po smrti spremljajo pred večnega sodnika in 4. nas po obsodbi peljejo v večni mir.

1. Sv. Pavel pravi, da *so angeli služeči duhovi, poslani v službo zaradi tistih, ki so podedovali večno zveličanje.* (Hebr. 1, 18.) Ako se torej Bog poslužuje angelov, da po njih oznanja svojo voljo ljudem, da jih vodi na pravo pot, jih varuje sovražnikov, jim pomaga v boju in rešuje iz nezgod: Kdo bi mogel ugovarjati, da se angelom božjim spodobi čast, hvala, zaupanje in ljubezen. Sv. pismo pa spričuje v starem in novem zakonu, da Bog pošilja angele ljudem predvsem zato, da jih pripeljejo v večno zveličanje. Angeli, kakor nam spričuje sv. pismo, varujejo ljudi smrtne nevarnosti. Kolikokrat se je že zgodilo, da je prišel kak človek na rob temnega groba, da je njegovo življenje tako rekoč že samo na lasu viselo; bil je zapuščen od vsega sveta, obdan od sovražnikov, pred seboj ni videl drugega nego neizogibno smrt. Toda, ko je bila sila največja, bila je pomoč božja najbližja; pristopil je angel božji na pomoč.

Prerok Elija je ves gorel za čast božjo. Ko je videl, kako se Izraelci izneverjajo Bogu, kako se tempelj opušča, in kako maliki dobivajo vedno večjo čast, tedaj se upre siloma kralju Ahabu, osramoti Balove duhovnike in očita Izraelcem njih nehvaležnost do Boga. Za vse to ga hoče kraljica Jezabela umoriti. Elija beži v gore. Dušno in telesno ves potrt sede truden, lačen in žejen v senco. Že je mislil, da je prišla njegova zadnja ura. Nagnil je glavo in zaspal. V tem ga prebudi angel in mu pravi: „Vstani in jej!“ Prerok vstane in vidi pred seboj hleb kruha in posodo vode. Jé in pije in spet zaspi. Angel ga spet prebudi, rekoč: „Vstani in jej; imaš še dolgo pot!“ Prerok vstane, jé in pije in osrčen s to hrano hodi 40 dni in noči, da dospe na goro Horeb. (3. Kr. 19, 5—8.)

Preroka Daniela so tožili, da moli svojega Boga, čeprav mu je to prepovedano. Iz zavisti in maščevalnosti so ga njegovi sovražniki že v smrt obsodili; vrgli so ga v levnjak. Kralj Darij je že obžaloval njegovo smrt. Toda, glej, angel Gospodov je levom zaprl žrela, da niso mogli preroku nič škodovati. Zdrav je prišel Daniel iz levnjaka. (Dan. 6, 15.)

ln zopet se je zgodilo, da je bil Daniel vržen v levnjak. Med sedmimi levi je bil Daniel šest dni. Vkljub temu, da on in levi niso dobili nobene hrane, vendar mu levi niso storili nič žalega, in tudi on sam ni lakote umrl. V tem času, ko je Daniel zdihoval v Babilonu v levnjaku, je živel v Judeji prerok Habakuk. Ravno je kuhal podmet za svoje ženjice, ko stopi angel k njemu in mu pravi: „Nesi hrano, katero imaš, Danielu v Babilon, kjer je v levnjaku!“ Habakuk mu pravi: „Gospod, Babilona še nisem videl in za jamo ne vem.“ Tedaj ga prime angel za lase in ga nese hitro, kakor hitra je misel človeška, v Babilon k Danielu. ln Habakuk mu pravi: „Daniel, služabnik božji, jej, kar ti je Bog poslal“. ln Daniel vstane in jé. Habakuka pa angel postavi na prejšnje mesto. (Dan. 14.)

Znano je tudi, kaj se je zgodilo trem mladeničem v ognjeni peči. Zakurili so trinogi peč sedemkrat hujše kakor po navadi, plamen je švignil visoko gori v zrak. Kdo bi ne mislil, da so vsi trije hitro postali prah in pepel. Toda ne! Angel Gospodov je stopil ž njimi v peč in je odganjal plamen od njih. Niti obleka se jim ni prismočila; čutili so le kakor hladno sapico, ki jih je hladila. V najhujšem ognju hodijo okrog in pojo Bogu hvalne pesmi. Ogenj pa šine iz peči ter pomori one, ki so jih notri vrgli; mladeniči pa zdravi pridejo ven z angelom ob strani.

Kakor v starem, tako delujejo angeli varihi tudi v n o v e m z a k o n u. Angel se je prikazal v spanju Jožefu in mu rekel, naj beži z Jezusom in Marijo v Egipet, ker Herod skuša Jezusa umoriti.

Tudi sv. apostol Peter je bil čudovito rešen iz ječe po angelu. Peter je bil zaprt v ječi; bil je že v smrt obsojen. V najgloblji ječi leži okovan v verige, straža ga čuva. Zadnja noč je pred obglavljenjem. Človeška pomoč je tu nemogoča. Vsi verni kristjani molijo goreče zanj, kot namestnika Kristusovega in glavarja sv. Cerkve. Peter spi; kar stopi o polnoči angel Gospodov k njemu, zbudi ga, veli mu, naj se napravi in gré ž njim. V tem hipu padejo verige z njegovih rok, zaklenjena vrata se odpró. Peter sledi angelu in brez ovire pride iz ječe. Sam ne ve, kaj se ž njim godi. Je-li vse to resnica ali sanj? Šele, ko ga pelje angel skozi nekaj ulic in zgine, šele tedaj spozna Peter, da je prost. ln sedaj izpregovori: „Zdaj vem resnično, da je Gospod poslal svojega angela in me rešil iz roke Herodove in od pričakovanja vsega judovskega ljudstva.“ (Act. ap. 12.)

Kakor se je zgodilo sv. Petru, tako beremo v življenju mnogih svetnikov, kako so jih angeli v trpljenju podpirali, jih v ječi obiskali, jim rane celili, lakoto nasitili, jih ozdravili.

Na Gorenjskem nekje se je pred leti to-le pripetilo. Neki dijak je imel navado, da je hodil na mrvo spat. Neko noč, ko trdno spi, prebudi ga neki klic, ki ga pokliče po imenu. Dijak skoči po konci; ker nič ni, leže zopet in zaspi. A zopet ga pokliče isti klic; mladenič se dvigne zopet, a ker le nič ni, skoro nevoljen leže zopet. A komaj zadremlje, pokliče ga glas v tretje z vso silo, da ta ves splašen plane po koncu. In kaj vidi? Mrva, na kateri leži, je vsa v ognju. Veš zbehan leti na prosto, a vse je tiho, nikdo še ne ve, da gori. Šele on spravi ljudi po koncu. Vprašati se moramo: Kdo neki je klical dijaka? Kak človek gotovo ne, ker je dijak sam prvi ugledal ogenj. Oni mladenič, ki je sedaj duhovnik, sam priznava, da ga je klical angel varih, kateremu se je vsak večer v molitvi priporočil.

Iz takih in enakih dogodeb uvidimo, kako se Bog poslužuje angelov, da odvrča od njih smrtno nevarnost ali da zmanjšuje njih bolečine. Gotovo je že vsakdo v tem ali onem slučaju spoznal, da ga varuje res njegov angel varih. Kolikokrat se zgodi, da je ta ali oni otrok čudovito rešen iz smrtne nevarnosti. Nehote moramo to pripisovati varstvu angela variha.

Angel varih pa ne odganja samo smrtne nevarnosti, temveč nam tudi smrt samo osladi. Bridka je smrt, a angel jo stori prijetno. Ako leži bolnik na smrtni postelji, ko čuti, da se mu bo kmalu treba ločiti, ako ga prijatelji in znanci milujejo, a pomagati mu ne morejo, ako je vsa umetnost zdravnikov zastonj; oj, kako dobro se tedaj prileže pomoč angela variha. Ta nam sprosi potrpljenje, stanovitnost in udanost v voljo božjo. Kako lahko trpi telo, ako mu dušo tolaži angel!

II. Kakor angel varih varuje človeka v smrtne nevarnosti, tako mu tudi v smrtne boju stoji na strani. Ura ločitve s tega sveta je ura boja. Od te zmage je zavisna cela večnost. Te trenutke porabi z vso silo hudobni duh, da bi škodoval človeku. Vzbuja ga k nepotrpežljivosti, k obupnosti, k raznim dvomom, k omahljivosti, sploh jemlje mu vso tolažbo.

Kristjani, vse to pa se godi v onih hipih, ko človeku odreko vse dušne in telesne moči. Kako naj bi torej človek z lastno močjo, popolno oslabeled, premagal tako ljutega sovražnika, kakor je hudič? Zato mu je nad vse dobrodošla pomoč in bramba angela variha, ki mu v tem boju stoji na strani. Da ima angel varih res to nalogo, spričuje nam zgled Jezusa samega. Le opa-

zujte ga na Oljiski gori! Vse mogoče smrtne bridkosti, katere si moremo misliti, je pretrpel. On sam je rekel: „Moja duša je žalostna do smrti. Njegova duša je pri pogledu žugajočega mu trpljenja in strašne smrti od strahu tako potrta, da se trese na vsem telesu. Res neizmerna je bila njegova smrtna bridkost, v kateri je molil: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene!“ a dostavi: „Ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi!“ V tem strašnem položaju šine iz njega krvavi pot, ki kaplja na zemljo. Roke in noge mu odrevene; srce se mu hoče razpočiti. Umrli bi, ko bi mu ne prišla pomoč. In odkod je prišla? Sv. pismo pravi: „Pristopil je angel z neba in ga je potrdil.“ S tem je Kristus sam pokazal, da nam angeli pomagajo v smrtnih bridkosti.

Kar se je zgodilo Kristusu, to se je zgodilo mnogim svetnikom; njih angel varih jih je osrčeval v smrtnem boju. Kristjan, tudi tebi napoči smrtni boj prej ali slej. Četudi boš tedaj zapuščen od vsega sveta, angel varih ti bo stal na strani. Ta te bo osrčeval, ta bo odganjal od tebe vse napade hudobnega duha, ta te bo tolažil in ti izprosil srečno smrt. Sv. pismo namreč pravi: *Angel Gospodov se bo za nje postavil, ki se ga boje, in jih bo rešil.* (Ps. 33.)

III. Kakor ima angel nalogo, da nas varuje vseh nesreč dušnih in telesnih, da nas varuje smrtne nevarnosti in nas v smrtnem boju tolaži ter osrčuje, tako ima tudi dolžnost, da nas pelje po naši smrti v večno domačijo, pred večnega sodnika. O poslednji sodbi govori Gospod: „Ko pride Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angeli ž njim, ločil bo izvoljene od zavrzanih.“ Angeli bodo prišli in ločili dobre od hudobnih. Tako bo pri poslednji sodbi. A ker bo ta poslednja sodba le nekako ponovljenje posebne, sledi iz tega, da so angeli tudi pri posebni sodbi pričujoči. Takoj, ko se loči duša od telesa, gre pred svojega sodnika, a tudi angel njen jo spremlja tje. Kako tolažilno je to za nas! Angel bo tedaj spričal našo zvestobo in stanovitnost. A kako strašno bo to za hudobneža! Spremil ga bo angel tje, a ne da bi ga hvalil, temveč tožil.

Prihodnji torek bomo praznovali god štirih oglejskih devic mučenic: Evfemije, Doroteje, Tekle in Erazme. Oče prvih dveh je bil neki Valencij, ki je vsem štirim glave posekal, in trupla vrgel v vodo. Ko je sv. Mohor iskal njih sveta trupla, sta pripeljala dva krasna, žarno-svetla mladeniča njih trupla v čolnihu

in jih izročila sv. Mohoru. Ta dva mladeniča gotovo nista bila druga, nego dva angela. Torej angeli ne vodijo le duš v nebeški raj, temveč skrbe celo za mrtva trupla.

Kristjani, ako pa vemo, da bodo angeli enkrat ločili dobre od hudobnih, in postavili ene na desnico, druge na levico, ali ni naša dolžnost, da se goreče prizadevamo, pridobiti zase angele s tem, da smo jim zvesti, pokorni, da jih častimo in zaupno kličemo na pomoč?

IV. Angeli so tudi v to poklicani, da vernike vodijo v večno veseleje. Kristjani, ako ostanemo zvesti do konca, ako prestanemo ostro sodbo božjo, popeljali nas bodo naši angeli varih v nebeško kraljestvo. Božji Zveličar nas je o tem poučil v zgodbi o ubogem Lazarju. Lazar je bil najubožnejši, najbolj zaničevan človek. Njegovo telo je bilo polno oteklin in ran; njegova zapuščenost je bila taka, da ni imel niti kosca kruha, s katerim bi si utolažil lakoto. Zaradi strašne svoje bolezni je bil tak, da je komaj smel pred vrati ležati. Ta Lazar umrje, in Zveličar pravi o njem: *Nesli so ga angeli v naročje Abrahamovo.* (Luk. 16, 22.)

To nas uči, da angeli spremljajo pravično dušo v kraj večnega pokoja. Vesele se naše sreče ter hvalijo Boga, da nas je poklical k sebi. Zato moli duhovnik pri pogrebu: „Sveti angeli, pridite na pomoč! Angeli Gospodovi, sprejmite dušo in jo postavite pred obličje božje! Jezus Kristus, ki te je poklical, krščanska duša, naj te milostno sprejme. Zbor angelov naj te sprejme in te pripelje v naročje Abrahamovo!“

Tako moli in prosi sv. Cerkev po duhovniku, ter spričuje s tem, da veruje, da angeli vodijo rajne v nebesa.

Kristjani, pokazal sem vam nakratko, kako je Bog v svoji neskončni modrosti in ljubezni sklenil, da varujejo angeli človeka v smrtni nevarnosti, da ga osrčujejo v smrtnem boju, da ga postavijo pred večnega sodnika in ga spremljajo v večno veselje. Ako pa je temu tako, prepričani smo, da je dobro umreti z angelom ob strani. Ako torej hočemo, da bo srečna, da bo blažena naša smrt, moramo angele častiti in klicati na pomoč. Kristjan, ako želiš, da ti bo zvest tvoj angel varih v smrtni uri, da bo stal pri tebi, moraš biti ti njemu zvest v svojem življenju. Ako hočeš, da te bo on branil v tvojem življenju, moraš tudi tako živeti, da te bo mogel braniti, kakor je on čist, tako moraš tudi ti ohraniti si čisto srce, ker nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo.

Oj, vi sveti angeli božji, vašemu varstvu se izročamo, varujte nas! Ko bi pač mi bolj pomislili, da ste vi pri nas, ko bi poslušali vaše prošnje in opomine! A bili smo nehvaležni. Prijatelji naši, ljubljenci božji, sedaj vam hočemo ostati zvesti; spremljajte nas, varujte nas, posebno v smrtni uri, da v vašem varstvu, z vašo pomočjo dosežemo krono večnega zveličanja! Amen.

† J. Benkovič.

2. Verske resnice o angelih.

Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Ps. 90, 11.

Sv. pismo starega zakona nam pripoveduje, da je mogočni asirski vojskovodja, Holofern po imenu, s silno vojsko prodril v judovsko deželo, da bi jo spravil pod oblast asirskega kralja. Že je užugal vsa utrjena mesta okroginokrog ter prišel nazadnje pred mesto Betulijo. Stiskal je mestne prebivalce od vseh strani z lakoto in žejo tako, da so se mu hoteli že podati. — V tej silni stiski sklene mlada pa pobožna in bogoljubna judovska vdova, Judita po imenu, Betulijo rešiti. Pa kako? Najprvo se posti in moli; potem se obleče v najlepša oblačila, se nakiti z drugim lepoticjem ter gre v Holofernovo stanovanje. Njeno govorjenje, zlasti njeno lepoticje ji kmalu pridobi Holofernovo srce. Misleč, da se je ločila od svojega ljudstva, da mu hoče mestne prebivalce izdati, ji dovoli, da sme po šotorišču prosto semintje hoditi. — Nič žalega ji ne sme nihče storiti. Četrti dan nato napravi Holofern gostijo svojim vojvodom Juditi na čast. Gostje se kmalu vpijanijo; najbolj pa Holofern. Pijan se vleže na posteljo in zaspi. Judita pa vzame meč, se približa Holofernovi postelji ter spečemu vojskovodju odseka glavo ter jo dá svoji dekli, da jo spravi v vrečo. Mrtvo truplo zakrije, hiti z dekle, kakor po navadi iz šotorišča, proti Betuliji, kjer se ji vrata brž odpró. Nepopisljivo je bilo veselje mestnih prebivalcev, ko so zagledali Holofernovo odsekano glavo. Vsi proslavljajo Judito ter se čudijo, kako da je mogla v sovražnem taboru nepoškodovana in živa ostati. Ona pa na vse to odgovori pomenljive besede: „Kakor resnično živi Gospod, njegov angel me je varoval, ko sem šla tje, ko sem bila tam in ko sem se nazaj vrnila.“

Predragi! Danes obhajamo god angelov varihov ali angelsko nedeljo. Sv. Cerkev želi danes češčenje in spoštovanje do angelov sploh, zlasti do angelov varihov v naših srcih vzbuditi, poživiti;

želi, da bi začeli te nebeške duhove ljubiti ter se jim priporočevati v telesnih zlasti pa v dušnih potrebah. To bomo pa tem raje storili, če pomislimo nekatere verske resnice o angelih.

1. Sv. vera nas uči, da angeli niso le zato ustvarjeni, da bi častili in slavili Boga, temveč tudi z nami na zemlji so v najtesnejši zvezi. V kaki zvezi? V najboljši, prijateljski zvezi t. j. oni nas ljubijo, skrbé in se trudijo za večno našo srečo. Niso torej sami zase, temveč skrbé tudi za nas vojskujoče, trpeče Adamove otroke. Seveda pravzaprav le Bog, kot naš najboljši Oče, skrbi za nas svoje otroke, toda On se poslužuje v to svojih angelov. Ti nam strežejo in pomagajo na povelje božje. Zato pravi sveti Pavel: *Ali niso vsi (angeli) služabni duhovi, v strežbo poslani zavoljo tistih, kateri bodo delež zveličanja prejeli.* (Hebr. 1, 14.) Angeli so torej poslanci božji, katere Bog razpošilja, da ljudem postrežejo. Zgledov zato imamo dovolj. Lota in njegovo rodovino sta rešila dva angela, da niso poginili v pregrešnih mestih Sodoni in Gomori. Abrahamu je Bog poslal angela s poveljem: „Stoj, nič žalega ne stori Izaku, svojemu sinu!“ Mladega Tobija je spremljal na dolgo pot angel Rafael. Njemu se je imel Tobija zahvaliti, da ga ni požrla velika riba, in da je srečno nazaj prišel.

Angeli so sodelovali pri našem odrešenju. Angel Gabriel je oznanil Mariji, da bo mati obljubljenega Odrešenika. Angeli so oznanili pastirjem rojstvo Jezusovo. Angel tolaži trpečega Zveličarja na Oljiski gori, ko krvavi pot poti; angeli oznanijo pobožnim ženam, da je Gospod že od mrtvih vstal; angeli povedó žalujočim apostolom na Oljiski gori, da bo ta Jezus, ki je šel zdaj v nebesa, zopet enkrat prišel; angel je bil, ki je rešil sv. Petra iz ječe... In tako imamo še sto in sto drugih zgledov, ki nam oznanjujejo versko resnico, da angeli niso sami zase, temveč so z nami na zemlji v najtesnejši prijateljski zvezi. Bog se jih poslužuje v naš telesni in dušni blagor.

2. Imamo pa tudi drugo, še veliko bolj tolažilno versko resnico o angelih. Zdaj smo slišali, da je Bog angele pošiljal ljudem ob raznih prilikah. Toda Bog je pa tudi posameznim ljudem angele za varih e določil, t. j. precej pri rojstvu je dal vsakemu človeku angela varih a, ki ga varuje do smrti. Tu vidimo torej, da je angel varih s človekom v najtesnejši zvezi. Med angelom varihom in človekom je torej tesnejša zveza kakor med starši in otroci. Starši umrjo in se ločijo od svojih otrok —

angel varih pa se do smrti ne loči od človeka. S to resnico so se tolažili v vseh težavah svetniki, n. pr. bogoljubna devica Ivana Orviješka iz reda sv. Dominika. (Glej „Zbirko lepih zgledov“ 1. zv., str. 57.) Verska resnica je, da ima vsak pravičen vernik svojega angela variha. Pa tudi to moramo verovati, da ima sploh vsak človek, ne samo pravični, temveč tudi grešnik svojega angela variha. Zakaj Bog hoče, da bi bili vsi ljudje izveličani, zato daje tudi vsem pomočke izveličanja. In angel varih nam gotovo zelo pomaga k večni sreči.

Vsak človek ima torej svojega angela variha! Predragi! Kaka čast, pa tudi kolika sreča je to za nas! — Da imamo svojega angela variha — to je najprvo za nas veliko odlikovanje, neizmerna čast. Kdo pa je ta angel, ki nas spremlja noč in dan? On je čisti duh, ki ima popolnejši um in boljšo voljo kot pa človek. On je veliko učenejši, močnejši, modrejši in svetejši — kot vsakateri človek. On je nepopisljivo lep; lepota njegova je odsev lepote Boga samega, on je prijatelj božji, ki neprenehoma gleda obličje božje in uživa neizrekljivo veselje in sladnost; on je najbližji dvornik in služabnik božji — in glejte! ta od Boga samega tolikanj čislani angel je naš vedni spremljevalec in prijatelj. V čast si steješ, če te obišče služabnik cesarjev — v koliko večjo čast, ako imamo živo vero, si moramo pač šteti, ako imamo najljubšega prijatelja božjega, angela — za svojega vednega spremljevalca! Spominjajmo se večkrat tega in bodimo Bogu hvaležni, da se toliko ozira na nas!

Pa ne samo čast, temveč tudi velika sreča, dobrota je imeti angela variha. Zakaj? Zato ker nas v resnici varuje, da se nam kaka nesreča ne pripeti na telesu ali pa na duši. Katekizem pravi: „Bog je angele ustvaril, da bi ga spoznali, častili... in ljudi varovali.“ Angel nas varuje — to je verska resnica, katero potrjuje sv. pismo. Tako n. pr. poje kralj David: *Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo v kamen ne zadeneš.* (Ps. 90, 11, 12.) Torej angel nas res varuje, kakor mati čuje nad svojim otrokom, da se mu kaj žalega ne zgodi. To resnico potrjuje tudi hrabra Judita, rekoč: *Božji angel me je varoval, ko sem šla tje, ko sem tam bila in ko sem se nazaj vrnila.* To resnico potrjuje tudi tisoč zgledov, kako angel na čudovit način človeka varuje pred nesrečo. Naj govore nedolžni otroci! Ti povedo tako, kakor mislijo! (Glej „Zbirko lepih zgledov“,

I, str. 28 — št. 33.) Zlasti pa angel svari pred nesrečo večnega pogubljenja — le žalibog, da imajo nekateri tako opominjevanje za samo domišljijo in sleparijo ter se ne poboljšajo. (Glej „Zbirko lepih zgledov“, I., str. 36, št. 10.)

Kaj sledi iz vsega tega? Spomnimo se večkrat: Koga, kaj imamo, če imamo angela varuha? Četudi ga ne vidimo, uči nas sv. vera, da nas on spremlja. In to bodi katoliškemu kristjanu dovolj! Če pomislimo, kdo je on, bomo imeli spoštovanje do njega; varovali se bomo vpričo njega grešiti, kakor se varujemo greha vpričo ljudi. — Če pomislimo, kaj da je on nam — ga bomo ljubili, radi nanj mislili ter se mu zlasti v varstvo priporočevali: zjutraj in zvečer in sicer vselej, kadar gremo na nevarno pot ali bi lahko prišli v kako dušno nevarnost. Priporočajo naj se mu ne samo otroci, temveč tudi odrasli naj se ne sramujejo molitvic na čast angelu varuhu; nihče naj ne zanemarija in ne prezira svojega vednega spremljevalca. Zakaj on bo sodnji dan naš zagovornik ali pa naš tožnik! Amen. — *k.*

Praznik Marijinega rojstva.

1. Vse milosti prejemamo na Marijino priprošnjo.

Tvoje rojstvo, o deviška božja porodnica, je vsemu svetu veselje napovedalo.
Cerkv. molitev.

Vsak pobožen kristjan se veseli Gospodovih dni, nedelj in praznikov, da se reši za kratek čas zemskih skrbi in dvigne svojega duha k Bogu, v katerem najde tolažbo in pomoč. Med vsemi prazniki pa se veseli vsaka poštena duša posebno Marijinih praznikov. Zakaj neki? Odgovor je lahek. Zato, ker je Marija naša mati. Kakor se dobri otroci vesele godu svoje ljube matere, tako se radujejo tudi vsi pravi kristjani godov svoje skupne matere — Marije. Da, Marija je naša mati! Kakor je prva oseba v presveti Trojici naš „Oče nebeški“, tako je Marija naša nebeška Mati. Oj, kolika tolažba, kolika sreča je to za vse dobre kristjane, za njene zveste otroke! Kakor dober otrok stavi vse svoje zaupanje v svojo mater, tako stavi tudi pravi kristjan vse svoje zaupanje le v Marijo. In to po pravici; saj sveta katoliška Cerkev nas uči, da

vse milosti in dobrote, katere prejemamo od Boga, prejemamo le po Mariji, t. j. na Marijino priprošnje. Kako prav je torej, da sv. Cerkev danes moli v svojih molitvah: „Tvoje rojstvo, o deviška božja porodnica, je vsemu svetu veselje napovedalo.“ Da, predragi v Kristusu, te cerkvene besede prav razumete, govoril vam bom danes o Mariji in sicer vam bom

1. dokazal, da v resnici vse dobrote dušne in telesne prejemamo le na Marijino priprošnje in
2. bomo pomislili, kaj iz tega za nas sledi.

1. Da vse milosti in dobrote prejemamo od Boga le na priprošnje blažene device Marije, nas uči sv. katoliška Cerkev s svojimi obredi, uče nas sv. očetje in učenci, uče nas učeni, pobožni možje, in sami z lastno pametjo to lahko spoznamo.

V sv. pismu starega zakona beremo: *Pri meni je vse upanje življenja in resnice, pri meni je vsa milost življenja in čednosti.* (Sir. 24, 25.) In drugje beremo: *Kdor mene najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda.* (Preg. 8, 35.) In te besede sv. pisma obrača sv. Cerkev na Marijo, katero imenuje zakladnico vseh milosti in deliteljico vseh božjih darov.

Ko je angel Gabriel Mariji prinesel veselo oznanjenje, jo je pozdravil: *Češčena, milosti polna!* — *Milosti si polna!* ji je rekel in sv. očetje razlagajo te besede tako, da je Marija polna milosti ne le zase, temveč za vse ljudi. Sv. Hieronim jo primerja vratu; pravi namreč, da je Marija to, kar vrat pri človeškem telesu; Kristus je glava in telo pa je Cerkev. Kakor se kri iz glave po vratu pretaka v telo, tako se vse milosti od Jezusa po Mariji pretakajo v človeško družbo. Sv. Epifanij kliče: „Češčena, milosti polna, ki žejne napajaš s sladkostjo neusahljivega studenca.“ Sv. German kliče tako lepo k Mariji: „Ni ga človeka, ki bi ozdravel, kakor po tebi, devica presveta; ni ga, ki bi se rešil nadlog, kakor po tebi, najčistejša; ni ga, ki bi prejel kak dar, kakor po tebi, najnedolžnejša; ni ga človeka, ki bi prejel kako milost drugače, kakor po tebi najmilejša.“ Sv. Ildefonz imenuje Marijo „vir žive vode, vhod v življenje“. Še lepše govori o nji sv. Peter Damijan: „Moj Bog, moje usmiljenje; moja gospa, usmiljenja vrata. Vodi nas Mati k Sinu, Sin k Očetu. V tvojih rokah, o Gospa, so zakladi božjega usmiljenja.“ In sv. Bonaventura kar naravnost pravi: „Iz rok te Gospe imamo, karkoli imamo dobrega.“

Pa ne bom vam več, predragi v Kristusu, našteval teh lepih izrekov svetih in učenih mož o Mariji. Saj nas to uči že lastna p a m e t. Ker je blažena Devica Marija sodelovala pri delu odrešenja po božji volji s Kristušom, zato ima po božji volji tudi oblast, da deli milosti in dobrote, ki so nam došle iz Kristusovega odrešenja. Pa kako je Marija sodelovala pri delu našega odrešenja? Marija je sodelovala mnogo, silno mnogo. Sv. očetje pravijo, „da je popravila izgubljen svet, spravila človeški rod in pomnožila našo srečo.“ Sv. Peter Damijan kar naravnost pravi: „Kakor bi brez Besede (t. j. brez Kristusa) ne bilo nič storjenega, tako bi brez nje (t. j. brez Marije) ne bilo nič popravljenega.“

Glejte, dragi v Kristusu, Marija je res neizrečeno veliko storila za naše odrešenje. Ko bi ona ne rekla: „Glej, dekla sem Gospodova!“ pa bi se božja Beseda ne včlovečila. Marija je darovala svojega Sina za grehe vsega sveta. Kar pravi sv. Pavel o Kristusu, to pravi sv. Bonaventura o Mariji: „Tako je Marija ljubila svet, da je dala svojega edinorojenega Sina. Svojemu lastnemu Sinu ni prizanesla, temveč za nas vse ga je dala, da je trpel.“

Sv. očetje nas torej uče, da vse milosti in dobrote prejemo le po Mariji in to spoznamo tudi sami, ker je namreč Marija toliko storila za naše odrešenje, zato ima tudi oblast, da nam deli milosti.

II. Kaj pa iz tega sledi? Kaj bi ti, ljubi kristjan, storil, ko bi bila kaka mogočna, bogata kraljica tvoja mati? Oj, to bi jo zmerom nadlegoval, nikoli bi dosti ne imel; vse bi hotel od nje imeti. Glej, krščanska duša, taka mogočna, bogata, zraven pa tudi dobra in mila kraljica je tvoja mati Marija! Glej, koliko premore! In ona te ljubi bolj kakor tvoja lastna mati, ona ti želi pomagati, ona te varuje hudega. Kristjan, ali si že kdaj to pomislil? Kolikokrat si že iskal pomoči tuintam pri ljudeh, pa je nisi dobil. Marija ti jo je pa ponujala, pa je nisi hotel vzeti iz njenih rok.

Vse nebeške milosti in dobrote je izročil Jezus svoji materi Mariji, da jih ona deli svojim otrokom. Marija pa je najboljša mati. In kakšna je dobra mati? Ona skrbi za svoje otroke, kolikor le more, zanje stori vse, da jih le vidi srečne. Glej, dragi brat ali sestra v Kristusu, koliko je storila že zate tvoja nebeška mati Marija! Pa ti je ničesar ne prosiš, odrivaš od sebe svojo pomoč. Oj, ti nehvaležnež!

Pa še nekaj! Kadar otrok kaj zagreši, se boji očeta in gre najprej na tihem k materi, pa jo prime za obleko in se za njo skriva in prosi: „Mati, recite očetu, da ne bode hud!“ In dobra mati potolaži iz ljubezni do otroka očetov srd, da oče spet ljubi sina ali hčer. Glejte, krščanske duše, tako je tudi z nami in z Marijo. Kadar si, kristjan, kaj zagrešil iz slabosti, pa misliš „Bog mi ne bo odpustil,“ oh, zateci se k Mariji, ona je tvoja mati. Vzdiham k nji: „Marija, ti si mati vseh kristjanov, ti si torej tudi moja mati. Glej, grešil sem, razžalil sem svojega dobrega nebeškega Očeta. Potolaži ti njegovo jezo, da mi odpusti moj greh in nepokornost.“ Zagotovim te, kristjan, če boš tako prosil, prav gotovo boš uslišan, če boš le res iz srca skesan in trdno voljo imel poboljšati se. Marija ti bo gotovo pomagala. Ona želi, da jo kličemo „mater“, in če je res naša dobra mati, zato nam mora pomagati, ker sicer bi ne bila v resnici naša mati.

Kristjani, kolika tolažba je to za nas! Oh, kličimo torej Marijo na pomoč v vseh stiskah in nadlogah, dušnih in telesnih. Vzdihamo k nji: „Marija, skaži se nam mater!“ in gotovo, prav gotovo bomo uslišani.

O Marija, mati Odrešenikova, ki si tudi mati grešnikova, ne daj, da bi tvoj Sin Odrešenik obsodil tvojega sina, ki je grešnik, temveč izprosi, da tvoj sin grešnik zadobi milost pri tvojem Sinu, ki je Odrešenik! Prosi za nas, oj, prosi vselej za nas, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija! Amen. † J. Benkovič.

2. Češčenje Matere božje.

Veselimo in radujmo se pri rojstvu najsvetejše božje porodnice Marije, ki je svetu novo veselje in je postala začetnica vse človeške sreče!

Peter Damijan (in nativ. B. V. sermo 3.)

V svojih duhovskih molitvah proslavlja danes sv. Cerkev Marijo s temi-le navdušenimi besedami: „Tvoje rojstvo, božja porodnica in devica, je naznanilo celemu svetu veselje: zakaj iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je prekletstvo odvzel in dal blagoslov, ki je smrt premagal, in dal nam večno življenje!“ Po vsej pravici pozdravlja sv. Cerkev Marijo tako navdušeno: saj je bilo Njeno rojstvo res vir veselja za ljudi, ker

je bilo začetek vse človeške sreče, namreč odrešenja in zveličanja. Po vsej pravici nas izpodbuja sv. Cerkev v današnjih duhovskih molitvah k češčenju, in hvali Boga, da je z Marijo milostno pričel delo našega odrešenja: „S srcem tedaj in z duhom pojmo Kristusu slavo na ta sveti praznični dan prevzvišene božje porodnice Marije! „Z vnemo, prijetnim veseljem praznujmo rojstvo blažene Marije, da bo ona za nas prosila pri Gospodu Jezusu Kristusu!“ Z Marijinim rojstvom se je začelo delo našega odrešenja, z njenim rojstvom se začenja že tudi njena slava. Kako to? Glejte sv. vera nas uči, da je bila Marija brez madeža spočeta, tedaj tudi brez madeža izvirnega greha rojena. Ali ni za Marijo že samo to, da je rojena brez madeža izvirnega greha, častno? Ali ni častno zanjo, da jo je Bog sam izvzel iz števila vseh drugih, ki prihajajo na svet v grehu, ki je Bogu zopern?

Misli si, kristjan, da vidiš, kako angeli stoje pri zibelki za Jezusom najčistejšega deteta in se s čudenjem poprašujejo z besedami sv. pisma: *Kdo je ona, ki pride kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce?* (Vis. pes. 6, 9.) Misli si to in razumel boš, zakaj da še dandanes slava doni Mariji, kjerkoli je razširjena sv. katoliška vera.

I. Češčenje Matere božje je naj tesneje spojeno s sv. katoliško vero;

II. Marijino češčenje je katoliškemu kristjanu potrebno; kako to? Glejte to dvoje vam hočem danes razložiti v dušni prid in v Marijino slavo.

I. Pravim, da je češčenje Matere božje tesno spojeno s sv. katoliško vero. Kako bi tudi ne bilo, saj ga ni razen Jezusa družega bitja, ki bi ga sv. pismo bolj častilo, poveličevalo, kakor slavi presv. Devico. Odpri kristjan sv. evangelij in beri: Kaj pišejo evangelisti o Mariji? Dasiravno je preprosto izraženo z besedami, kar je pisano o Mariji v sv. pismu nove zaveze, vendar mora mislečemu kristjanu vzplamteti srce v slavi in češčenju Marije, ako bere pri sv. Lukežu čudovite besede: *In angel je prišel k nji in je rekel: Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami.* „Ne boj se! Marija, ker milost si našla pri Bogu, glej spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišega imenovan in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, njegovega očeta in bo

kraljeval v hiši Jakopovi vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca. Sveti Duh bo prišel v tebe in moč Najvišega te bo obseščila, in za to bo sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji!“ (Luk. 1.) Kristijan! strmel bi, ko bi ti mogel obširneje pojasniti visoki pomen vsake izmed teh besedi; žal mi je, da mi je to vsled pičlega časa nemogoče: strmel bi, pravim, nad toliko častjo, ki je doletela človeško bitje, strmeč bi s sv. Cerkvijo zaklical Mariji v slavo: „Povzdignjena si sv. božja porodnica nad angelske kore do nebeškega kraljestva.“ „Videle so te sijonske hčere in te močno blagrovale, kraljice so te hvalile! Vis. pes. 6—8. Spoznal bi, da je nemogoče biti pravoveren katoliški kristjan in ne obenem goreč častivec Matere božje, božje porodnice, ko jo kot tako sv. pismo, ali sv. Duh sam, ki je začetnik sv. pisma, na tako vzvišen način proslavlja.

In če vsak pošten človek spoštuje tembolj svojega bližnjega, čim več lepega, čednostnega vidi na njem, kako bi se mogel katoliški kristjan ogniti češčenju presv. Device, ki jo sv. pismo samo poveljuje kot vzor vsake čednosti in svetosti. Poslušaj, kristjan, kaj pravi sv. pismo o njeni najlepši čednosti, sv. čistosti: *Marija je rekla angelu: Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam?* t. j. ker sem naredila obljubo vednega devištva. Razumeš, kristjan, kaj je v teh besedah vse izraženo? Marija je više cenila čast devištva, kakor čast, biti morda mati Zveličarja.

V tem ti sveti njena druga čednost, sv. ponižnost, nasproti: hotela je ostati nepoznana devica, kar pa bi jej ne bilo mogoče, ko bi morebiti v zakonu rodila pričakovanega Zveličarja. Kaj naj jaz pristavim besedam sv. pisma, v katerih tako lepo odseva Marijina pokorščina do Boga in njegovih del? Preproste so pač besede: *Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!* — pa nad vse pomenljive, ker nam kažejo čisto in ponižno Marijo, ki se vda božji volji, dasiravno ne more razumeti, kako bo postala mati in ne nehala biti Devica, kako bi mogla ostati ponižna, ko jo Bog tako povišuje. Pojdimo dalje v svetem pismu, zberimo še druge čednosti, ki jih na Mariji kaže sv. pismo: Tu najdemo njeno zvestobo v spolnovanju postave. Darovanje v tempeljnu . . . „In ko so vse dopolnili po zapovedi Gospodovi, so se vrnil v Galilejo v svoje mesto Nazaret!“ (Luk. 2, 39.) Dalje njeno gorečnost v službi božji. (In njegovi starši so vsako leto v Jeruzalem hodili o velikonočnem prazniku . . .

Luk. 2, 41). — Njena usmiljenost („Vina nimajo“ Jan. 2, 3.) Njena stanovitnost v trpljenju. („Pri križu je stala njegova mati!“ Jan. 19, 25.)

Sploh ni je čednosti, v kateri ne bi bila Marija vzor kristjanu. Če spoštujemo, častimo navadnega človeka, ako vidimo nad njim čednosti: ali naj bi ne častili še v veliko večji meri presveto Devico, o katere čednostih sv. pismo govori na tako mnogo krajih v tako pomenljivih besedah? Gotovo, kakor zajemamo deloma verske nauke iz sv. pisma, tako nas isto sv. pismo uči častiti Marijo, ker je Marijino češčenje tesno združeno s sveto vero: saj pravimo dostikrat: kdor mater časti, sina časti, kdor sina časti, mater časti. S tem tedaj, da Marijo častimo, častimo Jezusa, njenega sina, svojega Boga.

Ravnotako, kakor beremo o Mariji v sv. pismu, tedaj, kakor je sv. Duh, začetnik sv. pisma, počastil svojo izvoljeno nevesto, častila jo je tudi vedno sv. Cerkev. To nam priča ustno izročilo, drugi vir sv. vere. Vsi sv. očetje so polni slave božji porodnici, a najlepši njihovi spisi so oni, v katerih poveljujejo presv. Devico. Predaleč bi me vodilo, naštetih vam le imena najgorečnejših častivcev Marije med svetimi cerkvenimi učeniki. Naj naveden le sv. Janeza Damaščana (orat. de nat. B. V.), ki naravnost pravi: „Nič ne more biti bolj umestno, kakor, da vse časti Mater božjo!“ Ali sv. Evzebij: „Odkar je svetu zasvetila luč katoliške vere, častili so Marijo vsi narodi, ki verujejo v Kristusa!“ Ali sv. Gregorija Nik., ki pravi: „Kje bi našli večji češčenje Marije, kakor ga ji je skazal Bog sam, ko je prišel prebivat k njej.“ (Hom. infes. 6. quat. temp. adv.)

Res navdušeno proslavljajo sv. očetje Marijo, in proslavljajo jo ne samo zase, od svoje strani, ampak v svojih spisih so izrazili sploh tudi mnenje ljudstva, svojih vernikov, katerim so bili tudi večinoma vsi škofje. Da tudi med ljudstvom je bilo češčenje Matere božje globoko ukoreninjeno. Že precej v začetku krščanstva je vedelo verno ljudstvo, da je Marija vredna vse časti. Naj navedem le en zgled: Ko je okoli leta 430. carigrajski patriarh Nestorij začel učiti krivoverski nauk, da Marija ni božja porodnica, ampak le mati Kristusa, s katerim se je po njegovem nauku druga božja oseba šele po rojstvu združila, tedaj je užaljeno ljudstvo začelo godrnjati očitno v cerkvi. In ko je na tretjem vesoljnem cerkvenem zboru v Efezu sv. Cerkev izrekla versko resnico: da je Kristus res Bog, tedaj Marija res

božja porodnica, tedaj so efeški katoličani radosti in veselja vriskali, ter so škofo častno spremljali v njihova stanovanja v zahvalo, da so rešili čast Materi božji.

V teku stoletij se je Marijino češčenje še bolj povečalo, kar nam pričajo stoletja stare častitljive cerkve, ki so postavljene Materi božji v čast. Tudi po naših krajih imamo dosti svetišč, presv. Devici posvečenih, ki pričajo, da so bili naši pradedje verni kristjani, ki so vedeli, da jih sv. vera uči, častiti, slaviti nebeško kraljico. Pa tudi v čast današnjim kristjanom bodi rečeno, da ni Marijino češčenje nič manjše, kakor je bilo v prejšnjih časih; to nam pričajo n. pr. razne Marijine bratovščine, katere štejejo veliko udov, ki z veseljem pripoznavajo, da je Marija tudi njihovega srca kraljica, da enako časte božjo Mater, kakor molijo njenega božjega Sina.

II. Pa saj je češčenje Marije postalo katoliškemu kristjanu nekako potrebno. — V prvih Mozesovih bukvah (3, 15) berem: *Sovrašтво bom naredil med teboj in med ženo in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla in ti boš njeno peto zalezovala!* Kaj pomeni to? S temi besedami je Bog sam v rajū napovedal, da hoče dati človeškemu rodu pomočnico zoper vladarja tega sveta, hudiča. Ta pomočnica je Marija, ki je rodila vladarja neba, Jezusa, s tem pa strla peklenski kači glavo, uničila njeno moč nad človeškim rodom. Kar pa je Marija s tem, da je postala Mati božja, storila svetu sploh, namreč da ga je po Jezusu rešila pogubljenja in mu zagotovila nebesa, to je bila za svet velika dobrota, vendar ne prva in zadnja dobrota. Res, da je Jezus s svojo smrtjo zadostil za grehe sveta, pa z odrešenjem ni odvzel vsega prokletstva, ki je zadelo človeški rod po grehu v rajū. Glejte, ta ostanek prokletstva še tlači človeka, posledica tega so težave našega življenja v dušnem in telesnem oziru in te težave so tako velike, da bi človek moral opešati pod njihovo težo, ko bi ne bil Bog sam poskrbel, da jo človeku olajša. S čim pa lajša Bog dušne in telesne bridkosti? S svojimi milostmi. In glejte sedaj pridemo na to, kar sem prej rekel, da je Marijino češčenje postalo katoliškemu kristjanu nekako potrebno, zakaj pa?

Sv. Alfonz Ligv. pravi, da prejemamo vse milosti po Mariji; tem besedam pristavljajo papež Leon XIII.: „Reči smemo, da nam le po Mariji prihajajo milosti, ki jih je Gospod za nas pri-

dobil, zakaj kakor k Očetu nihče ne more priti, razen po Sinu, skoraj ravnotako nihče ne more priti h Kristusu, razen po Mariji.“ (Vide: Egger Dogm. pag. 448.)

Če je tedaj Marija tista, kateri je Bog po besedah nekega cerkvenega učenika izročil vse zaklade milosti, moramo reči, da je češčenje Marije katoliškemu kristjanu zato potrebno, da si po nji od Boga sprosi potrebnih dušnih in telesnih milosti.

O tem so bili s sv. Alfonzom Ligv. vred prepričani vsi cerkveni učeniki: Sv. Bernard n. pr. imenuje Marijo cev, ki sega iz nebes na zemljo, in po tej cevi tečejo v obilnosti živi studenci milosti.

Sv. German piše: „Ti o Marija, zadržuješ božjo jezo in kazni, ki jih zaslužimo za grehe. Ti si naše neminljivo upanje; naše najvarniše pribežališče, naša negoljufiva pomoč naše nepremagljivo obzidje. Tvoje usmiljenje je neizrekljivo, in tako, da se nad njim nebo in zemlja veseliti!“ (Sermo de assumpt. Virg.)

Kaj lepo pravi tudi sv. Tomaž Akv.: „Marija ni samo zase, ampak za vse ljudi polna milosti; vsak svetnik je sicer prejel milosti, da je ž njimi pomagal svojemu bližnjemu k zveličanju: Marija pa jih je dobila toliko, da more ž njimi celemu svetu pripomoči k zveličanju. Tedaj moreš tudi iti, o kristjan, v vseh nevarnostih rešiti se in po priprošnji Marije zveličati se, zakaj ona je tisti skrivnosti Davidov stolp, na katerem visi tisoč škitov.“

Kdo izmed nas, predragi, tukaj zbranih, ni še poskusil te Marijine pomoči v kaki dušni, morebiti tudi telesni stiski? Gotovo ga ni med nami takega, četudi morebiti sam ne ve zato. Predaleč bi me vodilo, ko bi vam le nakratko opisal, kako bi brez nje marsikrikak stjan, ki je sedaj utrjen v dobrem, hodil pota pregreh, tako pa ga je Marija obvarovala v skušnjavi padca. Koliko bi jih bilo pogubljenih, da jih ni Marija podpirala na bolniški postelji v smrtnem boju in jim bila goreča zagovornica pri sodbi. In kaj naj rečem o njeni pomoči, ki se skazuje ubogim dušam v vicah? Brez Marije bi bile vice še hujši kraj trpljenja, kakor so, ko bi trpljenje v njih trajalo veliko dalje, kakor traja sedaj, ko Mati božja s svojim posredovanjem pri božjem Sinu krajša čas očiščevanja vsem tistim dušam, ki so vedele, da je Marijino češčenje v tesni zvezi s katoliško vero in so nebeško kraljico vsledtega goreče častile.

Da, potrebno je češčenje Marije vsakemu katoliškemu kristjanu, potrebno pa zato, ker ga vera tako uči in mu lastna skušnja pravi, da bi bil brez Marije še večji revež pred Bogom, kakor je sploh sedaj.

Kristjani, ali naj vas jaz sedaj še posebej opomnim, da radi častite nebeško gospo? Ali vam ne priporoča, da ukazuje sveti Duh sam v sv. pismu, da častite Marijo z vso gorečnostjo, kakor so jo častili največi svetniki in jo časti še sedaj sv. Cerkev, s posebno vnamo n. pr. papež Leon XIII., ki je v teku svojega višjepastirstva izdal celo vrsto krasnih okrožnic, v katerih vzdobujajo vernike, naj bodo vdani sinovi Matere Marije? O ubogajmo sv. Cerkev in častimo Marijo, posebno s tem, da jo posnemamo v lepih čednostih, v katerih nam je Ona najlepši vzor. Amen.

P. J.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

(Praznik Marijinega imena.)

1. *Marijino češčenje je edino, sveto, katoliško in apostolsko.*

Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami!

Luk. 1, 28.

Danes obhajamo praznik Marijinega presvetega imena, tedaj zopet lep Marijin praznik, ki nas napeljuje, preblazeno Devico Marijo boljbolj častiti. Da bi se pa mogli mi vsi za češčenje preblazene Device in božje Matere tolikanj bolj in takorekoč z novo gorečnostjo vnemati, je pač dobro preišljevati, kako imenitno je Marijino češčenje. Naša sveta Cerkev ima štiri znamenja, po katerih se spozna kot edino prava Cerkev; ta štiri znamenja so: da je edina, sveta, katoliška in apostolska. Ravno te lastnosti ali znamenja se najdejo tudi pri Marijinem češčenju . . . in iz tega lahko spoznamo, da je Marijino češčenje najlepša cvetlica na vrtu matere katoliške Cerkve in imeniten ter bistveni del naše svete vere. Sv. Tomaž Akv. pa pravi: „Kolikor globokejše mi resnice sv. vere preišljujemo, toliko trdnejša in bolj živa bo naša vera.“ Ravno zavoljo tega bo bolj natančno preišljevanje štirih lastnosti ali znamenj Marijinega češčenja z božjo pomočjo

kolikor toliko v to pripomoglo, da se bo Marijino češčenje med nami čedalje bolj utrdilo in poživilo. Zato rečem: Marijino češčenje je edino, sveto, katoliško in apostolsko.

Marijino češčenje imenujemo tisto ljubezen in pobožnost do preblazene Device in Matere našega Odrešenika, ki se zlasti v tem razodeva, da Marijo za Bogom najbolj častimo, za njeno mogočno priprošnjo pri Bogu na pomoč kličemo in si prizadevamo, njene prelepe čednosti posnemati.

Kakor je to gotovo, da je Jezus Kristus svojo Mater Marijo na križu ne le svetemu Janezu, ampak vsemu človeškemu rodu v mater dal, in kakor je gotovo on hotel, da je Marija srednica med njim in ljudmi in delivka božjih milosti: ravnotako gotovo je tudi Kristus hotel, da ljudje na zemlji njegovo Mater Marijo ljubijo in časté, njene prelepe čednosti posnemajo, in jo za njeno mogočno priprošnjo pri Bogu na pomoč kličejo.

Ko častimo Marijo Devico, pripomoremo po svoji slabi moči kolikor toliko k temu, da se uresničujejo besede tiste evangeljske žene, ki je navdušena rekla: *Blagor telesu, ki je tebe nosilo!* — in da se spolnujejo one preroške besede presvete Device Marije same, ki jih je izgovorila v svoji pesmi, rekoč: *Glej, posihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.* In kakor je lepota cvetlic v svetlobi njih barv, v zelenju njih perja in v prijetni dišavi, in kakor se lepota nebá kaže v svetlobi solnca, lune in zvezd in v prijetni višnjevi barvi, tako obstoji tudi češčenje preblage Device Marije zlasti v štirih lastnostih: je namreč edino, sveto, katoliško in apostolsko.

a) Marijino češčenje je e d i n o, t. j. povsod, po vsem svetu, kjer se najdejo pravoverni katoliški kristjani, povsod se najde enaka ljubezen, zaupanje in češčenje do preblage Device in Matere našega božjega Odrešenika. Ko bi prišli do nas katoliški kristjani od solnčnega izhoda ali iz zahoda, ko bi prišli iz dežele zamorcev, iz Egipta, ali iz svete dežele, kjer je mesto Jeruzalem, ali iz Amerike ali iz katerega koli kraja sveta in bi jih vprašali, kaj da verujejo o preblazeni Devici Mariji, bi vsak to rekel, kar mi rečemo, in kar se po vseh krajih sveta o preblazeni Devici Mariji uči in oznanuje. In če je tudi en del zemlje še tako daleč od drugzega odločen, če so tudi jeziki na zemlji še tako med seboj različni, češčenje preblazene Device Marije je vendar le povsod eno in ravno tisto. Če bi šel kdo izmed nas kdaj v de-

želo zamorcev, ali v Egipt, ali v sveto deželo ali v daljno Ameriko, povsod bo šlišal o angelovem zvonenu Marijo pozdravljati s češčenasimarijo, bo slišal sv. rožni venec ali lavretanske litanije moliti, bo videl pomladi „Šmarnice“ obhajati. Pa po malem vidite to že lahko na Marijinih božjih potih: tam vidite ljudi iz raznih krajev in dežel, pa vsi so z enim duhom napolnjeni, Marijo ljubiti in z zaupanjem na njeno mogočno priprošnjo pri Bogu klicati. Glejte! tako edino, povsod enako je češčenje preblazene Device Marije, samo ta razloček je: da nekateri kristjani so veliko bolj goreči v tem češčenju, drugi bolj mlačni, eni pa popolnoma mrzli. Med katere se vi štejete?

b) Marijino češčenje je tudi sveto, in sicer zato, ker je njegov začetek svet, ker je njegov cilj in konec svet. Zakaj na božje povelje je veliki angel Gabriel prvi preblazeno Devico Marijo tako lepo počastil, rekoč: *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami!* In po sv. Duhu razsvetljena je teta Elizabeta Mariji rekla: *Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa!* Kako sveto je tedaj Marijino češčenje že v svojem začetku, ker od Boga samega izvira ta lepa hvala, ki se pri angelovem češčenju iz tisoč in tisoč ust sleherni dan v Marijino čast izrekuje! — Svet je dalje tudi namen Marijinega češčenja; zakaj se namreč Marijino češčenje vernim kristjanom tolikanj priporoča? Zato, da bi verni kristjani v Mariji našli svojo mogočno varihinjo v vseh nevarnostih in skušnjavah, da bi imeli nad njo najlepše ogledalo vseh čednosti v posnemanje, da bi bila spokornim grešnikom varno pribežališče, in da bi molitve vernih kristjanov s svojo mogočno priprošnjo vspešno in krepko podpirala. — Brez števila velikokrat potrjena skušnja uči, da prava pobožnost do Marije Device odvrtače duše od greha in jih vleče k Bogu; in, da kolikor bolj kako srce Marijo ljubi, toliko bolj v dobrem in v lepih čednostih raste; in da so se dostikrat najbolj izgubljeni grešniki izpreobrnilo po Marijinem češčenju v prav dobre kristjane; in, da se kaže pri največih svetnikih ljubezen do preblazene Device Marije v najlepši svetlobi. — Marijino češčenje je pravo posnemanje samega Jezusa Kristusa in hoja za njim; zakaj za častjo in ljubeznijo njegovega nebeškega Očeta je bilo njegovemu najsvetejšemu Srcu to češčenje njegove božje Matere najljubše in najdražje. Če tedaj Marijo častimo, samega Jezusa posnemamo, ki je poleg svojega nebeškega Očeta Marijo posebno ljubil in častil. Jezusa

posnemati je pa ravno toliko, kakor sveto živeti. — Marijino češčenje je posebno močen pripomoček k svetemu življenju, ker nas napeljuje v to, da greh studimo in sovražimo in si prizadevamo posnemati Marijo Devico v njenih prelepah čednostih. Zato so tudi svetniki dosegli svojo popolnost, svetost in večno življenje le s pomočjo Marije Device. Marija jih je peljala k Jezusu in jih je z njim sklenila, ki je pot, resnica in življenje. Marijino srce je bilo za svetnike pot do najsvetejšega Srca Jezusovega. Od Marije so se učili, Jezusa prav ljubiti ter zanj trpeti. Brez Marije bi ne imeli svetnikov, kakor bi tudi brez Marije Device Jezusa ne imeli, svojega Odrešenika, ki nam daje moč božjim otrokom biti. Brez Marije bi tudi mi ne mogli sveto živeti, ker to se more le z njeno pomočjo, ker ona je Kraljica vseh svetnikov.

c) Marijino češčenje je tudi katoliško, kar hoče toliko reči kakor vesoljno, in tudi to je posebna lastnost Marijinega češčenja. Zakaj vsi ljudje so v to poklicani, da bi preblaženo Devico Marijo častili, in slehri kristjan najde v njem pomoč za vse svoje potrebe: bogatin spoznanje pravega bogastva, revež vdanost v voljo božjo, žalosten tolažbo in veselje, bolnik zdravje, nedolžni stanovitnost, grešnik milost spreobrnjenja in pokore, živi blagoslov in srečo, mrtvi večno življenje. Marijino češčenje ni le za eno posamezno deželo, ne za eno ljudstvo, ne za en kraj, ne, ampak obseže vse dežele, vsa ljudstva in vse kraje. Marija sama nas vabi k svojemu češčenju z besedami, rekoč: *Pridite k meni vsi, ki me želite, in nasitite se mojega sadú . . . pri meni je vse upanje življenja in čednosti . . . kdor mene najde, najde življenje*, vsi — visoki in nizki, gospodje in služabniki, stari in mladi, učeni in neučeni najdejo pri njej življenje. Marija Devica je, kakor sv. apostol Pavel sam o sebi pravi, *vsem vse postala . . .* in kakor so se nekdanj kristjani med neverniki na njih ljubezni do bližnjega spoznali, tako se spoznajo zdaj pravi katoliški kristjani na njih češčenju preblažene Device Marije.

d) Marijino češčenje je poslednjič tudi apostolsko, ker se je začelo od apostola sv. Petra in se je vedno gojilo v sveti Cerkvi. — Marijino češčenje se je pričelo precej po Kristusovem vnebohodu . . . zlasti po binkoštni nedelji; . . . še bolj živo pri Marijini smrti. Bere se, da je sv. apostol Peter oznanovalec sv. vere priporočal zraven Jezusovega sv. imena posebno raz-

širjati češčenje Marijino. Rimski papeži, nasledniki apostolov, so vedno razširjali Marijino češčenje. To češčenje je torej v resnici apostolsko.

Preljubi! s kolikim spoštovanjem do preblažene Device Marije nas mora pač premišljevanje te resnice napolnovati in kako močno se mora naša gorečnost v Marijinem češčenju po tem premišljevanju ponoviti in poživiti, ker je to češčenje prav po volji božji, prav po duhu Jezusa Kristusa in sv. Cerkve, in prav lepo potrjuje besede: „Po Mariji k Jezusu!“ Nikar tedaj, da bi kdaj vi pešali v pobožnosti in v češčenju preblažene Device, ker ima Marijino češčenje ravno tiste štiri lastnosti in znamenja, kakor jih ima sv. Cerkev, ker je to češčenje edino, sveto, katoliško in apostolsko. Zategadelj prinesimo danes na praznik Marijinega imena tej presveti božji in naši Materi takorekoč za vezilo v dar trden sklep: „O Marija! nikdar nočem na te pozabiti. Poprej naj mi moj jezik otrpne in naj se ne gane v mojih ustih, ako pozabim nate misliti, tebe hvaliti in častiti in te v vsaki potrebi na pomoč klicati.“ Amen. † J. Kerčon.

2. Kaj nas posebno nagiblje k ljubezni do Boga.

Ljubi Gospoda svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved. Mat. 22, 27.

V celem starem zakonu je ni zapovedi, ki bi jo bil Bog večkrat in z večjo ostrostjo zaukazal svojemu prvemu vernemu ljudstvu Izraelu, kakor zapoved, naj ljubi svojega Gospoda in Boga. „Poslušaj Izrael,“ tako je govoril Bog po Mozesu, „poslušaj Izrael, Gospod, naš Bog, je edini Gospod. Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje moči. In te besede naj bodo v tvojem srcu in jih pripoveduj svojim otrokom ter jih premišluj, ko sediš v svoji hiši, ko hodiš po potu, ko se vležeš in ko vstaneš. Zakaj, Izrael, kaj hoče Gospod, tvoj Bog, od tebe, kakor, da se bojiš Gospoda, svojega Boga in hodiš po njegovih potih, ter ga ljubiš in mu služiš in da spolnuješ njegove zapovedi.“ (Moz. 6, 10.)

Za vse te besede, ki jih je po božjem navdihnenju govoril Mozes in zapisal v knjigo postav, ni nihče bolje vedel, nego

judovski pismarji in farizeji, ki so za časa Kristusa učili judovsko ljudstvo. Ali vendar se je dobil hinavec, — kakor smo slišali v današnjem sv. evangeliju, — ki mu ni bilo mar za resnico, marveč je le hotel Jezusa skušati, in zato stopi pred božjega Učenika in vpraša: „Učenik, katera je velika zapoved v postavi?“ Jezus pa mu odgovori: *Ljubi Gospoda* —.

In tej največji in prvi zapovedi božji, temu ime-nitnemu povelju Zveličarjevemu, tej edini in najvažnejši dolžnosti vsakega kristjana, namreč ljubezni božji, hočem posvetiti tudi jaz danes svoj govor.

Nepotrebno pa se mi zdi, če bi hotel dokazovati, da smo dolžni ljubiti svojega Boga; saj menda o tem ne dvomi noben kristjan. Ali mu ne vелеva to dovolj določno zdrava pamet in sv. vera? — Zato vam hočem rajši podati izmed mnogih n a g i b o v enega, ki naj na novo vžge naša mlačna in mrzla srca. Govoriti hočem o nagibu, ki je storil največ svetnikov in ki je dal svetniško mučeniško krono tudi sv., kateremu so vaši verni očetje posvetili in v varstvo izročili to cerkev, same sebe in svoje otroke. In zato pravim: Ljubimo Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli, ker nas je On od vekomaj neskončno ljubil in nas še vedno neskončno ljubi.

Ljubimo Boga, piše sv. apostol Janez, *ker nas je Bog prej ljubil* (Jan. I. 4, 19.) Da, predragi, ljubezen božja do nas ljudi je tako stara kakor Bog sam. Že v večnosti je sklenil v svoji ljubezni, da nas bo v času ustvaril, nam vtisnil svojo podobo in od večnosti nam je odmenil večno, neskončno veselje. Vsa sveta Trojica je porabila vso svojo mogočnost, modrost in dobroto, da bi nas časno in večno osrečila.

Bog Oče, ki je bil že od večnosti sam po sebi neskončno srečen in bi tudi skozi vso večnost tak ostal, tudi če bi nobe-nega sveta ne bil ustvaril, ustvaril je človeka in sicer po svoji podobi kot neko večno znamenje svoje neskončne ljubezni. Ustvaril je neizmeren svet in v tem milijone in milijone živih in neživih stvari, vse le za nas in zaradi nas, v našo korist in naše veselje in po tem življenju nam je odločil še veliko, neskončno in večno veselje v nebesih.

Bog Sin je iz ljubezni do nas zapustil naročje svojega več-nega Očeta, prišel je iz nebes k nam na zemljo, postal je človek

nam enak. Daroval je potem za nas svoje telo, svoje življenje; odkupil je izgubljeno večno srečo z najhujšimi bolečinami, najgrozovitejšim trpljenjem in z najsrამotnejšo smrtjo na lesu svetega križa.

Šv. Duh pa je prišel k nam pri sv. krstu, da nas je očistil izvirnega greha, v zakramentu sv. pokore nam je odpustil lastne osebne grehe, in ker smo poprej zaradi greha prvih staršev in radi lastnih pregreh zapadli večnemu pogubljenju, nas je vnovič posvetil in vnovič prestvaril v otroke božje.

In čemu vsa ta neskončna ljubezen božja? „Samo zato,“ pravi sv. Bernard, „nas Bog tako ljubi, da bi ga tudi mi ljubili.“ To se pravi: Ljubezen božja zahteva za ljubezen zopet ljubezen. „Ljubi me,“ pravi Bog Oče, „zato sem te ustvaril.“ „Ljubi me,“ pravi Bog Sin, „zato sem te odrešil.“ „Ljubi me,“ pravi Bog sveti Duh, „zato sem te posvetil.“

Premišljujmo še posebej to ljubezen božjo! Premišljujmo neizmerne dobrote, ki jih vedno prejemo iz njegove ljubeznive očetovske roke!

Kaj je naše telo? Najumetnejše delo božje vsemogočnosti in modrosti. Kaj je naša duša? Najčastitljivejša podoba našega Boga. Kaj naše življenje? Predragocen dar, ki ga nam Bog neprenehoma daje, ko nas ohranja. In kaj je edino zveličavna vera, h kateri nas je pred toliko tisoči v svojem usmiljenju poklical? Kaj je neprecenljivo zdravje, kaj sreča, blagoslov, bogastvo, veselje? Kaj neštivilno drugih dobrot in milosti, s katerimi nas obsipa? To so dokazi ljubezni božje, to govori dovolj določno: „O človek, kako neskončno te ljubi tvoj Bog!“

In kako velikodušna je ta njegova ljubezen! Komaj nas ustvari, že smo po izvirnem grehu njegovi nepokorni otroci in sovražniki. Komaj se operemo izvirnega greha, omadežujemo se znova s svojimi grehi. Kako pogosto zametujemo milost odrešenja! Kako pogosto teptamo z nogami sveto rešnjo kri svojega Odrešenika. Kako pogosto onečaščujemo sv. zakramente, izgublamo posvečujočo milost božjo in smo nehvaležni za vse njegove dobrote! Kratko: Kolikokrat smo že zaslužili, da bi nam odtegnil svojo ljubezen, da bi nas sovražil, nas zavrzel in na veke preklel. Za vso našo nehvaležnost, za vse grehe in grešnost je že od vekomaj vedel; od vekomaj je že vedel, kdo in kaj da bomo, in vendar nas ljubi, nas obsipa še vedno z milostmi!

Glejte in čudite se, kako velikodušno ljubi Bog nas ljudi! In mi bežimo pred njim, smo mu nezvesti, ga zapuščamo, a on nas ljubi. Če ga zatajimo kot Peter, se obrne k nam in nas zopet milostno sprejme za svoje. Če smo neverni, kot Tomaž, nas zopet poišče in stori verne. Če smo hudobni kot desni razbojnik Dizmas, gane naše srce s kesanjem, da nam more dati sveti raj. Kratko: če se izgubimo kot izgubljena ovca v evangeliju, teče kot dobri pastir za nami, nas ljubeznivo zopet zadene na svoje rame in nese nazaj k svoji čedi!

Tako prisrčno, tako velikodušno in stanovitno nas ljubi naš Bog in zato naj ga mi ne ljubimo? Ne; marveč vzkliknimo s svetim Bernardom: „Kako bi mogel vse povrniti svojemu Bogu, kar mi je dal dobrega? Pamet mi pravi, narava sama zahteva, da se vsega izročim njemu, od katerega vse imam!“

Kakor sem že izpočetka omenil, je ravno premišljevanje velike ljubezni božje do revnega človeštva naredilo največ svetnikov. Posnemajmo v tem sv. Karola Boromejskega, ki se je že kot mal deček odlikoval posebno v ljubezni do Boga. Takoj ko se je zjutraj zbudil, je bila njegova prva misel: „Bog me je nočjšno noč milostno varoval, zato mu danes posvetim vse svoje dejanje in nehanje.“ Ko je zajutrkoval, je mislil: „Bog mi daje vsakdanji kruh, jaz mu dam svoje srce!“ — Pred učenjem je navadno govoril: „Bog hoče, da delam; zato se bom sedaj pridno učil, da bom kedaj pošten in dober mož.“ Pri kosilu je mislil: „Vsak dober dar pride iz nebes od našega najboljšega očeta; zato hočem danes njegove dari povžiti s hvaležnostjo in zmernostjo, pa tudi reveži morajo nekaj dobiti, saj smo vsi otroci božji.“ Ko se je dan nagibal k svojemu koncu, je dejal: „Tako se bo svojemu koncu približalo enkrat, morda kmalu, tudi moje življenje.“ In ko je legel zvečer k počitku, je mislil: „Bog je odločil noč za počitek; v njegove roke izročim svojo dušo!“

To se pravi Boga ljubiti iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli!

In kaj je naredilo n. pr. iz revnega preprostega ribiča Andreja velikega apostola svetega Andreja? Ginljivo je, kar nam pripovedujejo o njem stari pisatelji:

Iz ljubezni do Boga je pustil svoj čoln in mreže in šel za Jezusom; iz ljubezni do Boga je potem s svojim Gospodom prenašal kot apostol mraz, žejo, lakoto; iz ljubezni do Boga je po vnebohodu Kristusovem oznanoval sv. evangelij med pogani v

Mali Aziji in po Grškem in iz ljubezni do Boga je nazadnje daroval svoje življenje. Ko je namreč oznanoval sv. vero v grškem mestu Patre, ga ukaže neverni sodnik Agej prijeti in v ječo vreči. Pa kristjani pridejo in hočejo sv. apostola rešiti. Ali kaj jim pravi ta? „Moj Gospod Jezus Kristus je bil nedolžen in ni se branil križa. Zanj sem dosedaj delal in prosim vas, naj umrjem tudi zanj mučeniške smrti!“ Jokajoč ga zapuste kristijani, in sodnik ga obsodi k smrti na križu. Z največim veseljem sprejme sv. Andrej obsodbo in ko zagleda od daleč križ, zanj pripravljen, zakliče ves prevzet ljubezni božje: „O dobri križ, že dolgo sem te zaželel, goreče te ljubil in neprenehoma te iskal. Sprejmi učenca tistega, ki je visel na tebi, moj učenik Kristus!“ Privežejo ga nato na križ; in dva dni je še živel na križu viseč, medtem pa zbrani množici pridigal in molil: „Gospod Jezus, vzemi mojo dušo k sebi, ker čas je, da pridem k Tebi!“

Ali se ne pravi to ljubiti Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli?

Toda hvala Bogu, časi krvavega preganjanja so minuli in Bog ne zahteva več od kristjanov take ljubezni; zahteva pa še vedno, da ga ljubimo iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli, zahteva od nas vestno in natančno spolnovanje božjih in cerkvenih zapovedi, kakor pravi sam božji Zveličar pri sv. Janezu: *Kdor spolnuje moje zapovedi, ta je, ki me ljubi!*

In zato pravim tudi jaz: „Nosimo njegov jarem, ki je sladak in njegovo breme, ki je lahko; ljubimo Boga, ker nas je prej ljubil in nas še vedno ljubi in prejeli bomo krono življenja. Amen.

† Ant. Lombar.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

1. Homilija lista.

Bratje! zmirom hvalim svojega Boga za vas zavoljo božje milosti, ki vam je dana v Kristusu Jezusu.

1. Kor. 1, 4.

Mrtvoudnega človeka so prinesli štirje možje k Jezusu, trdno prepričani, da ga bo ozdravil; in res: ker je videl Jezus njih vero, je rekel mrtvoudnemu: *Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.* Kaj pomeni to: ker je videl njih vero? Kako vero so imeli ti možje? ali judovsko ali krščansko? Ne ene, ne druge

nima Jezus v mislih, ampak tisto vero, o kateri pravi sv. Pavel v listu do Hebrejcev (11, 1.): *Vera je trdna podlaga za to, kar upamo, neko prepričanje o tem, kar ne vidimo.* Trdna podlaga upanja, pa je edino le Bog, ker le On more ozdraviti mrtvo-udnega, in prepričani morajo biti le-ti možje, da se bo tako upanje spolnilo, kakršno so gojili, le, ako vidijo v Jezusu bitje, z božjo močjo obdarovano. Torej: njihova vera jim je rekla, da ima Jezus božjo moč, to jim je dajalo upanje, da niso prinesli bolnika zastoj k njemu, ampak so bili prepričani, da ga bo ozdravil, če bo le hotel. In res, niso se motili: ne samo mogel, ampak tudi hotel ga je ozdraviti: *Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.* Množice so strmele: ozdravljeni pa gotovo ni le ostrmel, ampak tudi padel Jezusu k nogam, molil v njem Sinu božjega in se mu zahvalil za dar zdravja, še bolj pa za dar vere, ki jo je našel v Kristusu Jezusu.

Preljubi v Gospodu! Tudi mi smo našli vero v Kristusu Jezusu, ne sicer potem telesnega ozdravljenja, ampak potem duhovnega prerojenja v sv. krstu. Bomo-li zato manj hvaležni Bogu za dar sv. vere, ker ni naše telo prvo občutilo božje moči, ampak je bila naša duša ozdravljena z njegovimi ranami? (1. Pet. 2, 25.)

I. Glejte, na to hvaležnost za milost sv. vere, ki nam je bila dana v Kristusu Jezusu, vas hočem danes na podlagi današnjega lista opozoriti: obenem pa vam pokazati,

II. da moramo s to milostjo sv. vere sodelovati, in sicer tako sodelovati, da bomo „brez greha v dan prihoda Gospoda našega Jezusa.“

Današnje berilo je odlomek I. lista sv. Pavla do Korinčanov, in se začneja z besedami:

Bratje! zmirom hvalim svojega Boga za vas zavoljo božje milosti, ki vam je dana v Kristusu Jezusu.

Sv. Pavel Boga zahvaljuje, ker je Korinčanom milostno podelil dar sv. vere. Zahvaljuje se kot oče v imenu svojih otrok za prejeti dar, za milost božjo, da so namreč prerojeni v sv. krstu postali v sv. Duhu otroci božji, dediči nebes, ker so dediči Kristusovi.

Kar je storil sv. Pavel kot duhovni oče v imenu svojih duhovnih otrok, to ponavlja sv. katoliška Cerkev kot duhovna mati pri daritvi sv. maše, v obrednih molitvah: dannadan se dviga

proti nebu iz njenih ust zahvalna molitev za dar sv. vere v imenu krščanstva. S tem pa seveda ni rečeno, da Korinčanom ni bilo treba hvaliti Boga za prejete milosti, ker je sv. Pavel že to storil, ali da bi posameznim kristjanom ni bilo treba hvaležnim biti za dar sv. vere, ker sv. katoliška Cerkev hvali zato Boga. Kakor bi nas žalila poznejša nehvaležnost otrok, četudi so nam njihovi starši hvalo prej vedeli, tako tudi Bog terja od nas hvaležnost za prejete božje darove, ki mu jo s tem skazujemo, da jih uporabljamo, torej v našem slučaju, da po veri živimo.

Sv. Pavel sedaj v nadaljnjem našteva, kaj so Korinčani prejeli s sv. vero:

Po njem (po Kristusu Jezusu) ste v vsem obogateli, v vsi besedi, in v vsem znanju.

Obogateli so: v čem? v denarju, v posvetnem blagu? Ne. Sv. vera jim ni prinesla zakladov, ki jih rja in molj snesta, mnogim izmed njih jih je celo vzela, ker so jih iz ljubezni do Boga sami zapustili, ali pa jih v preganjanju zaradi prave vere izgubili, ampak prinesla jim je zaklad spoznanja božjega v vsi besedi, t. j. v popolnem verskem nauku, po katerem so prišli do pravega božjega spoznanja in so nehali moliti zlate in srebrne in kamnite in lesene podobe malikov, ki nič niso, zato pa so se oklenili Jezusa, v katerem je vsa polnost bogastva; On je namreč delivec tiste sreče, tiste zadovoljnosti, po kateri je njihovo srce hrepenelo, ki so zastonj iskali v posvetnem uživanju predno so se spreobrnili.

Predragi, tudi nam je sv. vera vir sreče in zadovoljnosti; bogastvo je, ki ga nam ne moreta rja in molj snesti, ne tatje ukrasti, pač pa ga nam more zmanjšati pregrešno življenje. Povejte mi, je-li srečen in zadovoljen tak kristjan, ki vkljub spoznanju božjih resnic in postav moli zlate in srebrne malike s tem, da posvetno blago uporablja kot sredstvo, da more služiti svojim strastem? Je-li more biti srečen tak kristjan, ki moli kamenitega malika sebičnosti, ki ne pozna usmiljenja, zato pa tudi tiste zadovoljnosti s samim seboj ne, ki mu priča, da kar je storil enemu izmed najmanjših dobrega v Jezusevem imenu, to je storil Jezusu samemu? Je-li more biti srečen kristjan, ki je lesen, kakor lipov bog in neroden, ker neveden v verskih rečeh vsled lastne krivde, vsledtega pa ne pozna tiste sladkosti, ki jo uživajo goreči kristjani v pobožni molitvi, v prejemanju sv. zakramentov, v službi božji?

Vrnimo se k sv. Pavlu. Apostol se kot duhovni oče svojih otrok v njihovem imenu zahvaljuje Bogu ne samo za milost, da so Korinčani vsled popolnega verskega nauka prišli do spoznanja božjega, do prave vere, ampak tudi zato, da jih je Bog utrdil v veri: *Pričevanje, t. j. evangelij Kristusov, je bilo potrjeno med vami*. S čim? Najprvo s tem, da se jim lepo, npravno življenje po Kristusovih naukih ne zdi več težavno, nemogoče, kakor so pred spreobrnjenjem sploh mislili. Skušnja jih uči, da more človek tudi pri zatajevanju svojih strasti vendarle srečen in zadovoljen biti.

Dalje pa je Bog tudi s čudeži, ki so se pogostokrat godili v Cerkvi, utrdil Korinčane v pravi veri. Saj je rekel Jezus sam: *Kdor v mene veruje, bo dela, ki jih jaz delam, tudi on delal in še večja, kakor ta, bo delal*. (Jan. 14, 12.) In res, ne samo apostoli so s čudeži pričali resničnost svojih evangeljskih besed, tudi preprostim vernikom je dal Bog čudežno moč. Iz prvega lista sv. Pavla do Korinčanov (12) vemo, da je sv. Duh mnogim vernikom te Cerkve podelil čudežni dar modrosti in učenosti, drugim zopet dar ozdravljanja, prerokovanja, razločevanja duhov, dar mnogoterih jezikov, ne da bi takemu človeku bilo treba z učenjem se truditi itd. Ti darovi sv. Duha so bili vernikom dani v pričevanje resničnosti Jezusovega nauka, ti čudežni darovi so vernike utrjevali v sv. veri. — In da je vsegamogočni Bog tudi s takimi čeznaravnimi darovi hotel utrditi Korinčane v sv. veri, zato hvali sv. Pavel Boga, Korinčanom pa kliče, *da jim ne manjka* (sedaj) *nobenega daru*, ki jim je potreben v doseg zveličanja: saj jih je prej imenoval *bogate v spoznanju božjem*: kolikor bolj pa človek napreduje v spoznanju Boga, toliko bolj ve ceniti njegovo neskončno svetost in dobroto, toliko bolj ga pa tudi ljubi, toliko zvesteje mu tudi služi: ljubezen pa do Boga in zvestoba v spolnovanju njegove volje je pot, ki vodi v zveličanje. Torej *milost spoznanja božjega v bogati* meri imajo Korinčani, pravi sv. Pavel, ne manjka jim pa tudi nenavadnih, čudežnih darov, katerih namen je, utrjevati jih v veri. Potemtakem jim res ne manjka nobenega daru, ne daru, milosti spoznanja božjega, prave vere, ne potrjenja v tej veri, namreč čudežev.

Kristjani, manjka li nam daru spoznanja božjega? Nismo-li tudi mi dobro, da bogato preskrbljeni s poukom v evangeljskih resnicah, v krščanskem nauku, tako da nam ni treba enako modrijanom starega veka šele iskati resnice, ko je dandanes že

vsak krščanski otrok tako poučen, da o najmenitnejših zadevah našega življenja, našega razmerja do Boga, več ve, kakor Sokrat, Platon, Aristotel, Seneka in vsi drugi stari grški in rimski modri-
jani? Kristjani! bodimo Bogu hvaležni, da nam je dal rojenim biti v luči pravega božjega spoznanja, po kateri so hrepeneli, katero so s svojim umom iskali, pa ne našli, največji veleumi sveta.

Manjka nam li morebiti nenavadnih čudežnih darov, katerih namen je, utrjevati nas v veri? darov čudežne modrosti, učenosti, ozdravljanja, prerokovanja, mnogoterih jezikov? Res, da ti darovi niso tako pogosti, kakor v prvih časih krščanstva, ker tudi niso v istem razmerju potrebni, pa saj je že to največji čudež v potrjenju naše sv. vere, da varihinja sv. vere, sv. Cerkev, še obstoji, da celo napreduje, se razširja v kljub nasprotovanju prejšnjih in sedanjih sovražnikov. Vendar tudi prej omenjenih čudežnih darov nam ne manjka, berite življenjepis novejših svetnikov, poročila misijonarjev, popis čudežev slovečih božjih poti.

Nikdar ni manjkalo v Kristusovi Cerkvi nenavadnih čudežnih darov, in nikoli jih ne bo manjkalo: roka Gospodova ni oslabela, svojih besed dosedaj še ni preklical.

Da, ravno takrat, ko kje velik del ljudi zabrede v temo nevere, krive vere, obudi Gospod verne kristjane, jih obdari z čeznaravnimi milostmi in jih postavi v svoji sv. Cerkvi tja kot svitile zvezde, ki naj svetijo po temnih potih tavajočim in jih zopet pripeljajo k luči pravega božjega spoznanja.

Torej: ne prave vere, in tudi ne čeznaravnega potrjenja v njej potom čudežev ne pogrešamo tudi mi, tako da nam ne *manjka nobenega daru, ko čakamo razodenja Gospoda našega Jezusa Kristusa*, kakor nadalje pravi sv. Pavel; to je: z vsemi zveličavnimi pripomočki smo preskrbljeni, tako da se nam ni treba bati nepričakanega razodenja, prihoda Gospoda Jezusa Kristusa k posebni in poslednji sodbi, če le te zveličavne pripomočke pridno rabimo.

Seveda, dokler človek na tem svetu živi, ni si nikdar popolnoma svest svojega zveličanja: zakaj kolikor časa nosimo *telo te smrti* po besedah sv. Pavla (Rim. 7, 24.), telo, v katerem hudo nagnjenje gospoduje, ki greh rodi, po grehu pa smrt, moremo grešiti in na duši škodo trpeti. Vsak kristjan pa vendar more zaupati, da ga bo Bog do konca življenja v milosti ohranil, ako z milostmi, ki mu jih Bog daje, zvesto dela. To tolažbo nam daje sv. Pavel, ko nadaljuje: *Kateri vas bo tudi potrjeval do*

konca, da boste brez greha v dan prihoda Gospoda našega Jezusa Kristusa. Torej brez greha, vsaj brez smrtnega greha, moramo biti v dan prihoda Gospodovega k posebni in poslednji sodbi: in ne samo moramo, tudi moremo biti, če le hočemo! Smo pa li tudi brez greha? Manjka-li nam kaj za prihod večnega sodnika? In ne more-li ta vsako uro, vsak trenotek priti? Moremo sedaj-le upati, da bi ta trenotek najdeni bili brez greha pred njegovim sodnjim stolom? Kako imenitna vprašanja?

Kristjani! Večkrat si hočemo vprihodnje ta vprašanja staviti, da bomo vedno živeli v tem zveličavnem strahu, da ne bomo pozabili, čuti in moliti in v strahu ter trepetu delati za svoje zveličanje. Ne nehajmo pa pri tem zaupati v pomoč Vsegamogočnega: *zakaj zvest je Bog, po katerem ste poklicani v družbo Njegovega Sina Jezusa Kristusa, Gospoda našega.*

S temi besedami sklepa sv. Pavel svojo zahvalo nam v spodbudo. *Res, zvest je Bog, ki vas ne bo pustil skušati bolj, kakor premorete, temveč bo storil tudi s skušnjavo izid, da jo zmagate.* (1. Kor. 10, 13.)

Torej, naša dolžnost je samo, da se dobro pripravljamo na njegov prihod s tem, da zvesto rabimo zveličavne pripomočke, da dobro obrnemo čas, ki ga nas bo Bog pustil še živeti na svetu, da pri tem prosimo Boga stanovitnosti v dobrem, vse drugo pa Bogu in njegovi skrbi prepustimo.

Bog nas je postavil na svet, ne zato da bi se pogubili, ampak da bi enkrat k njemu prišli in večno živeli. To je bil njegov namen z nami, ki gotovo ne bo ostal neizpolnjen: *Zakaj zvest je Bog, po katerem smo poklicani v družbo njegovega Sina Jezusa Kristusa, Gospoda našega. Amen.* P. J.

2. Nauki iz evangelija.

Glej! prinesli so mu mrtvoudnega
ležečega na postelji. Mat. 9, 2.

Današnji sv. evangelij nam zopet pripoveduje čudež, ki ga je Gospod Jezus storil nad bolnikom. Učil je namreč v Kafarnavmu, v tistem mestu, kjer se je posebno rad mudil, zato se je imenovalo njegovo mesto, kakor pravi sv. evangelij: *Prišel je v svoje mesto.* Tam je tedaj ozdravil mrtvoudnega vpricho velike množice ljudstva. Ko je videlo živo vero štirih nosilcev, je spod-

bujal bolnika k zaupanju, potem ga je ozdravil na duši, ko mu je odpustil grehe; poslednjič mu je tudi ozdravil njegovo bolno telo. Ta veliki čudež je spodbudil dobre ljudi, da so Boga hvalili, nasproti pa je dal farizejem priložnost k bogokletstvu, ker je Kristus mrtvoudnemu grehu odpustil. Kristus pa jih je osramotil, ker je očitno pokazal, da je njemu oboje mogoče, namreč človeka odznotraj in odzunaj ozdraviti, t. j. mu grehe odpustiti in ga tudi telesne bolezni rešiti. Vrhtega nas današnji sv. evangelij uči, koliko premore priprošnja vernikov, in kako da se ločijo dušne in telesne bolezni, in da so dostikrat dušne bolezni vzrok tudi telesnih bolezni, in da ga ni boljšega zdravnika, kakor je Jezus Kristus, ki nam preobilno povrne, kar smo po Adamu izgubili. Premislimo danes nekoliko bolj natanko te evangelijske nauke.

Glej! prinesli so mu mrtvoudnega ležečega na postelji. Podoba tega mrtvoudnega nas spominja na osodo človeškega življenja, ki je polno nadlog in bridkosti, kakor je že potrpežljivi Job rekel: *Človek, rojen od žene, le kratek čas živi in je z mnogimi nadlogami obdan.* (Job. 14, 1.) Posebno ga stiska marsikaterikrat ena ali druga bolezen. Nikoli se bolnikov ne manjka. Tudi tukaj veljajo besede Kristusove: *Uboge boste zmerom pri sebi imeli.* (Mat. 26, 11.) Povsod pa se ne najdejo taki usmiljeni ljudje, ki bi za bolnike skrbeli tako, kakor nosilci tega evangelijskega mrtvoudnega. Tega so na postelji ležečega nosili, in ker ga niso mogli prinesiti pred Jezusa, ki je obdan od velike množice ljudstva učil na dvorišču, so ga nesli vrh hiše in so streho odkrili in so potem na vrveh posteljo z bolnikom vred doli spustili pred Jezusa na dvorišče.

Tukaj je očitno, kako hvalevredna in živa je bila vera teh nosilcev, ki so od Kristusove moči in dobrotljivosti za trdno čudež pričakovali. Ta vera je bila pa še toliko lepša, ker je bila sklenjena s tako bratovsko ljubeznijo in z usmiljenjem, ker so sami od sebe, ne gledé na kako plačilo, prišli na pomoč temu revežu.

Živa vera v vsi svoji polnosti je tudi nam potrebna, zakaj sv. apostol Pavel piše: *S srcem se veruje v pravičnost, z ustmi se priča v zveličanje* (Rimlj. 10, 10.) t. j. v srcu mora človek verovati v Boga, pa mora svojo vero tudi z ustmi pričati in v delih kazati, kakor vidimo pri teh nosilcih v današnjem evangeliju,

zakaj *vera brez dobrih del*, — brez del ljubezni — je mrtva, piše sv. apostol Jakob, in veliki sv. apostol Pavel zahteva, da mora vera v ljubezni delavna biti.

Dasiravno pa pravični po besedah sv. apostola Pavla iz vere živi, in hodi po pravi poti proti nebesom, je vendar silno koristno, da tudi drugi zanj molijo in ga Bogu priporočujejo. Sv. apostol Pavel je po svojem spreobrnjenju na vso moč sveto živel, pa vendar ni bil s tem zadovoljen, ampak je v svojih listih pogostoma vernike prosil, da naj zanj molijo. Priprošnja drugih je večkrat že Boga nagnila, da je čudež storil. To vidimo nad nosilci tega mrtvoudnega, to vidimo pri evangelijskem kraljiču, ki je bil prišel k Jezusu zdravja prosit svojemu za smrt bolnemu sinu; to vidimo nad kananejsko ženo, ki je Jezusa prosila za zdravje svoji bolni hčeri; to vidimo nad evangelijskim stotnikom, ki je od Jezusa dosegel zdravje svojemu bolnemu hlapcu. Veliko je torej na tem ležeče, da tudi drugi za nas molijo. Posebno je veliko ležeče na molitvi sv. Cerkve in na blagoslovu cerkvenih mašnikov. Zato piše sv. apostol Jakob: *Je kdo izmed vas bolan, naj pošlje po cerkvene mašnike in oni naj molijo nad njim. Verna molitev bo bolniku pomagala, Gospod mu bo polajšal, in, če je v grehah, mu bodo odpuščeni.* (Jak. 5, 14.)

Od štirih nosilcev evangelijskega mrtvoudnega se pa ne učimo le samo žive vere v Jezusovo moč in zaupanja v svojo lastno in tujo molitev, ampak vidimo tudi lahko, kakšno ljubezen moramo skazovati svojemu bližnjemu. Sv. apostol Janez piše: *Otročiči moji, ne ljubimo le samo z besedo in z jezikom, ampak tudi v dejanju in v resnici.* (I. Jan. 3, 18.)

Prava ljubezen se ne obotavlja in se ne izgovarja, kjer je potreba bližnjemu pomagati. Prava ljubezen je iznajdljiva, se ne ustraši težav. To vidimo pri štirih nosilcih evangelijskega mrtvoudnega. Težavno je bilo brez dvoma, mrtvoudnega, na postelji ležečega, prinesiti pred Jezusa na dvorišče, kjer je bil od množice ljudstva obdan, in je bil z delom, s poučevanjem obložen. Pa ljubezen je nosilce privedla do tega, da so na streho stopili, jo odkrili, posteljo na vrvi privezali, in bolnika tako doli spustili, da je prišel pred Jezusa, svojega zdravnika. Jezus je bil sicer moten v svoji pridigi, vendar ne razžaljen, marveč ginjen pri toliki ljubezni in trdni veri. In spolnilo se je, kar pravi sv. pismo: *Ljubezen je močna kot smrt.* (Skrivn. razod. 8, 6.) O kako lepa, pa tudi kako redka je taka iznajdljiva ljubezen do bližnjega!

Sv. evangelij pravi nadalje: *In ker je Jezus vidil njih vero, je rekel mrtvoudnemu: Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.* Občudujmo tukaj Jezusovo moč, dobrotljivost in potrpežljivost. Velika je gotovo moč taistega, ki je mrtvoudnega bolnika, ki je velike bolečine trpel in si sam ni nič mogel pomagati, z eno besedo mogel tako ozdraviti, da je naenkrat zginila vsa bolezen, in je bil bolnik popolnoma zdrav. O njem veljajo besede pobožnega Joba: *On rani in ozdravlja, njegova roka udari in ozdravi.* (Job. 5, 18.) In kako dobrotljiv in potrpežljiv je Kristus! On ni obrnil proč svojih oči od revnega, zaničevanega bolnika, ki si je bil svojo bolezen s svojimi grehi nakopal in si svoje zdravje pokončal. Pustil si ga je predse postaviti, ga je ljubeznivo pogledal in prijazno sprejel, ga je imenoval celo svojega sina in ga je popolnoma ozdravil na duši in na telesu. Nikar tudi mi nobenega siromaka ne zaničujemo; tako je tudi stari Tobija svoje sina učil, rekoč: *Moj sin! ne obračaj svojega obraza od nobenega reveža, zakaj tako se bo zgodilo, da tudi Gospod Bog ne bo obrnil od tebe svojega obličja.* (Tob. 4, 7.) Kristus je temu bolniku več storil, kakor so od njega pričakovali, tako tudi naša ljubezen naj ne bo precej pri koncu!

Premišljujmo poslednjič še tudi poseben red, katerega se je Kristus držal pri ozdravljenju mrtvoudnega. Najprvo mu je ozdravil dušo, ker mu je grehe odpustil, rekoč: *Zaupaj, moj sin! tvoji grehi so ti odpuščeni.* Pa zato milost nesrečni bolnik še Jezusa celo ni prosil, in tudi nosilci so komaj nato mislili. Pa nebeški zdravnik Jezus Kristus dobro ve, kaj je človeku najbolj koristno, in kolikor bolj dušo zanemarjamo, toliko bolj gleda na njene potrebe. Kakor hitro je duša ozdravljena in oskrbljena, potem ozdravi tudi telo, in tako je ves človek ozdravljen in zopet v dobrem stanu. Ako hočemo torej skrbeti za svoj pravi blagor in zveličanje, moramo predvsem drugim skrbeti za svojo dušo in potem šele za svoje trohljivo telo. Kaj bi bilo lepo telo, ko bi pokrivalo grdo in pregrešno dušo? Kaj družega kakor mrtvo z cveticami in venci ozaljšano telo, ali kakor lepo pobeljen grob, ki je znotraj poln gnilobe in trohljivosti! Zato pravi Kristus: *Kakšno menjo more človek dati za svojo dušo?* (Mat, 26.)

Kaj nas torej Kristus s tem uči, da je mrtvoudnemu najprej grehe odpustil? Prav je, da skrbimo za telesno zdravje; zakaj telesno zdravje je za milostjo božjo največja dobrota božja na zemlji, in prav je, da človek išče v telesni bolezni tudi primernih

zdravil. Ali še bolj mora skrbeti za zdravje svoje duše, če je ranjena z marsikaterimi grehi. Posebno, če človek nevarno in za smrt zbolí, takrat mora pred vsem drugim skrbeti, da vredno prejme sv. zakramente in si ozdravi dušo, potem naj skrbi tudi za ozdravljenje telesa, če je volja božja, da še ozdravi. In skušnja uči, da se tudi telo potem ložej ozdravi, kadar je duša ozdravljena, in skušnja nas uči, da se bolnik po prejetih svetih zakramentih večjidel bolje počuti; in ker je bolj miren, mu tudi bolj koristijo zdravila.

Ali žalostno je, da marsikateri kristjani, ki so morda v posvetnih rečeh prebrisaní in učeni, resnice sv. vere vse premalo spoznajo, in odtod pride, da na svoje večno zveličanje nič kaj ne mislijo in vse premalo zanj skrbijo, in, kadar zbolijo, kličejo kmalu zdravnika celo od daleč, za dušo pa ne rabijo nobenih zdravil, dasiravno je morebiti hudo bolna, ali pa na mnogo prigovarjenje dovolijo, da sme duhovnik priti, pa kadar je že prepozno! — Prva skrb naj bode vselej za dušo, potem za telo, zato pravi Kristus: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo privrženo. Amen.* † J. Kerčon.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

O nevrednem sv. obhajilu.

Prijatelj, kako si ti sem prišel, ki nimaš svatovskega oblačila!

Mat. 22, 12

Ženitnina, o kateri beremo v današnjem sv. evangeliju, je nebeško veselje. Nebeški Oče je poslal na svet svojega Sina, da je svet odrešil. Tega odrešenja bi se morali udeležiti predvsem Judje, ker Jezus je bil kot človek njih rodu. Toda ti, ki so bili pred vsemi drugimi povabljeni v kraljestvo božje, niso hoteli priti. Potem je Gospod zopet povabil na kraljevo ženitnino; a eden je šel na svojo pristavo, drugi po svoji kupčiji, tretji pa so hlapce Gospodove zgrabili in pobili. Tako je bilo nekdanj, tako je še sedaj. Ljudje imajo vse mogoče izgovore, da zanemarjajo svoje verske dolžnosti; navadno so tako zakopani v posvetne skrbi, da na dušo popolno pozabijo. So celo taki, ki tiste, ki jim vest bude in dramijo, za vse to zaničujejo, zasmehujejo, in ako morejo,

jim tudi škodujejo. Toda, kakor je oni kralj pobil tiste, ki so umorili hlapce njegove, tako bo kaznoval vse one, ki preganjajo služabnike njegove.

Ženitnina, o kateri smo slišali, pa pomeni tudi še kaj drugega, pomeni sv. obhajilo. Kakor so bili na ženitnino vsi povabljeni, tako so tudi k sv. obhajilu povabljeni vsi pravi kristjani. Kralj jih je povabil in, ko so bili zbrani, je prišel k njim. Toda med njimi je zagledal človeka, ki ni bil svatovsko oblečen; najbrže je imel na sebi svoje vsakdanje oblačilo, ali pa je bil celo kaj raztrgan. Zato je bil kralj razžaljen, da ima ta človek tako malo spoštovanja do njega, in ves nevoljen mu je rekel: „Priatelj, kako si pa ti le sem prišel, ki nimaš svatovskega oblačila?“ Imenoval ga je „prijatelja“; s tem je pokazal, da ga ima rad, da je njemu samemu jako hudo, da ga mora karati. In ta človek je *umolknil*, pravi sv. pismo. Nič ni vedel, s čim bi se opravičil. Spoznal je, da bi se moral vendar snažno napraviti, ko je bil Gospod tako dober, da je tudi njega, tujca, povabil k sebi. Zato se je ta sicer jako dobri in usmiljeni Gospod razsrdil in ukazal: „Zvežite mu roke in noge in vrzi tega v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ Ta človek, ki je brez svatovske obleke prišel k ženitnini, je prava podoba tistega kristjana, ki po ne vrednem pristopi k angelski mizi, k sv. obhajilu. Ko imamo danes pred očmi žalostni zgled tega človeka brez svatovske obleke, hočem vam govoriti o ne vrednem sv. obhajilu. Pokazal vam bom 1. kako strašna pregreha je to in 2. kako grozno Bog ta greh kaznuje.

1. Največje znamenje božje ljubezni do nas ljudi je zakrament presv. Rešnjega Telesa. Jezus Kristus je postavil ta zakrament zadnji večer pred svojim trpljenjem. Kakor starši šele v zadnjih hipih pred smrtjo najdražjo stvar izroče otrokom, da bi jo tembolj vestno varovali in spoštovali, tako je Kristus ta zakrament postavil šele v zadnjih trenutkih, da bi ga učenci njegovi tembolj čislali in spoštovali. Jezus Kristus je s tem samega sebe dal nam v dušno hrano, ki nas živi za večno življenje; on iz neizmerne ljubezni do nas med nami prebiva. Božja ljubezen nam ni mogla nič večjega dati, nego je to, božja modrost ni vedela nič boljšega nam izročiti in božja vsemogočnost nič svetejšega nam prepustiti, nego sebe samega. In to neizmerno ljubezen, modrost, svetost in vsemogočnost božjo prezira in zaničuje tisti, ki po ne vrednem

prejme Jezusa v presv. Rešnjem Telesu. V resnici, tak človek stori nad telesom Jezusovim večjo hudobijo, nego so jo storili Judje, ko so ga umorili. Tak človek oskruni in oropa najsvetejše telo božje, on stori res pravi božji rop.

Brezbožen je bil tisti poganski cesar, ki je na gori Kalvariji, uprav na onem mestu, kjer je bil Jezus križan, postavil podobo boginje nesramnosti, Venere, in na mesto božjega groba postavil kip malika Jupitra. Grda je ta pregreha, a mnogo grša je nevedno obhajilo. Strahoviti so bili božji ropi za časa francoske revolucije. Hiše božje so rabili v hleve in gledišča, tabernakeljne so razbili, na oltar so postavili očitno vlačugo in jo molili, sv. posode so rabili v najostudnejše namene, kakšna bogokletstva! In vendar božji rop je še večje bogokletstvo. Človek mora trepetati, ako sliši, kaj je storil neki žid s sv. hostijo. Nekje je dobil posvečeno hostijo. Ko jo je prebodel z nožem, je pritekla iz nje kri. A to ga ni prestrašilo; zabodel jo je v drugič; zopet je pritekla kri iz rane. Vrgel jo je v ogenj, a hostija ni zgorela. Zagnal jo je v kotel vrele vode in vsa voda je postala krvavo rdeča od presvete krvi. Mraz nas mora spreleteti, ko to slišimo. A reči moram, da hujše nego vse to, je nevedno sv. obhajilo. Božjeropnik položi brezmadežno Jagnje božje ne le pred mrtve malike, temveč med žive malike svojih strasti, ki vladajo v njegovem srcu. Umazane ustnice se dotaknejo onega, ki je čistost sama, in jezik, ki nosi duha teme, kakor pravi sv. Avguštin, nosi Sina božjega samega. Neki trinog je nekdej ljudi s tem mučil, da je nanje dal navezovati že nagnita trupla drugih ljudi in ta so morali povsod nositi seboj. Božjeropnik pa naveže deviško Telo Jezusovo na svoje od grehov in strasti gnjilo telo. Grešnik sprejme v sebe telo Jezusovo in kri njegovo. Jezusovo telo naj torej postane del njegovega mesa, Jezusova presveta kri naj se razlije po njegovi grešni krvi? Oh koliko hudodelstvo! Oh zmaga pekla samega.

Kdor prejme Jezusovo telo po nevednem, ta je največji hinavec, podoben Judežu, ki je Jezusa izdal sovražnikom s poljubom; tak človek zaničuje in muči Jezusa, kakor so ga rabeljni, ko so mu klicali: Pozdravljen bodi, kralj Judov! Božjeropnik pahne Jezusa v največjo sramoto. Sv. Marjeta Alacoque je imela zato tak stud do nevednega sv. obhajila, da je želela iz ljubezni do Jezusa pahnjena biti v dno pekla, preden bi kak tak greh storila. Nekdej jej je Jezus v duhu pokazal strahovitost nevednega sv. obhajila. Videla je njega zvezanega, zapljuvanega, kako

ga je neki hudobnež z nogami teptal. On pa jej je nad tem zaklical: „Glej, kako grešniki z menoj delajo in kako silno me zaničujejo!“

Božjeropnik stori še več. On Jezusa, pričujočega v presvetem Rešnjem Telesu, siloma pahne v jamo razbojnikov, on ga izroči v zasmehovanje peklu samemu. V tem zmislu si je upal reči sv. Bernardin: „Božjeropni kristjan je hujši kakor Judež, ker ta je izročil Zveličarja samo Judom, uni pa ga izroča peklenskemu sovražniku.“ Judje niso vedeli, kaj delajo, ko so Jezusa mučili, kristjan pa dobro ve, a vendar ne odneha in mori Boga samega.

To je pa tudi najgrša nehvaležnost. Jezus je prišel na svet iz čiste ljubezni do nas, da nas je iztrgal takorekoč iz krempljev satana samega; samega sebe se nam daje v hrano, da ne omagamo pred zalezovanjem hudobnega duha. A kaj ima Jezus zato v plačilo? Grešniki, ki se ne zmenijo za njegovo odrešenje, ki so sami popolno v oblasti satanovi, Jezusa samega siloma spravljajo njemu v kremplje. Ali je še kako groznejše hudodelstvo od tega?

Menim, da sem vam dovolj pokazal velikost, grozo in ostudnost božjega ropa, nevrednega sv. obhajila.

II. Ako pa je to taka silovita pregreha, mora biti tudi ka z e n zato temu primerna. Sv. Pavel piše (I. Kor. 11, 27—30.): „Kdor nevredno je od tega kruha in pije iz tega keliha, ta je kriv telesa in krvi Gospodove. Človek naj sam sebe presodi in potem naj je od tega kruha in pije iz tega keliha; zakaj kdor nevredno je in pije, ta si sam sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.“ Sv. Tomaž Akv. pravi: „Sv. obhajilo je dobrim življenje, hudobnim pa smrt.“

Kazni nevrednega sv. obhajila so strašne. Saj drugače tudi ne more biti; najhujše hudodelstvo mora Bog v svoji neskončni pravici tudi najhujše kaznovati. Najnavadnejše kazni za nevredno sv. obhajilo so te-le: *a)* na duši: pogubljenje, *b)* na razumu in srcu: zaslepljenost, zakrknjenost, obupnost, *c)* na telesu bolezn, časih tudi smrt in druge nesreče.

1. Predpodoba sv. Rešnjega Telesa v starem zakonu je bila skrinja zaveze, kjer je Bog skrivnostno prebival. Blagoslov in sreča sta izhajala iz skrinje zaveze na vse ljudstvo. Ko so jo prinesli do reke Jordana, se je razdelila reka tako, da je šlo izvoljeno ljudstvo po suhem skozi njo. Ko so skrinjo zaveze nesli okoli mesta Jeriho, sesuli so se mestni zidovi na kup.

Kadarkoli so Izraelci to skrinjo vzeli seboj v vojsko, vselej so zmagali. Nekdaj so jo sovražni Filistejci dobili v oblast in jo peljali seboj. Toda njim ni prinesla sreče in blagoslova, temveč nesrečo čez nesrečo. Njih malik Dagon se je razdrobil v prah, ko so skrinjo zaveze postavili v njegov tempelj. Kmalu je bilo vse polje uničeno in kužne bolezni so se začele. Ravno tista skrinja zaveze torej, ki je bila Izraelcem v neizmerno srečo, je bila hudobnim Filistejcem v nesrečo in pogin.

Rekel sem, da je bila ta skrinja zaveze predpodoba zakramenta presv. Rešnjega Telesa; kar se je zgodilo s to, to velja v toliko večji meri o zakramentu presv. Rešnjega Telesa. Ta zakrament je onim, ki ga vredno prejemajo, v srečo in blagoslov, onim pa, ki ga prejemajo nevredno, prinaša le nesrečo, prokletstvo, smrt in pogubljenje. *Kdor nevredno je in pije, ta si sam sodbo je in pije.* Tak človek, kakor pravi sv. Pacijan, si postavi v lastnem srcu sodni stol, da sam sebe obsodi. — Pri starih Atencih je bila navada, da je hudodelnik, ki je bil v smrt obsojen, moral požreti listek, na katerem je bila napisana smrtna obsodba, v znamenje, da se ne da več preklicati. Tako tudi oni, ki po nevrednem prejme presv. Rešnje Telo, takorekoč povžije sam svojo obsodbo v pekel. O njem veljajo Gospodove besede: *Vrzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi!*

Kaj naredi z dušo nevredno sv. obhajilo, pokazal je zgled Judeža Iškarijota. On je precej pri zadnji večerji prejel po nevrednem Jezusovo telo. Sv. Janez Krizostom pravi o njem: „Judež mrmra, Jezus Kristus ima potrpljenje ž njim; Judež je lakomen in tat, Jezus Kristus ima potrpljenje ž njim; on stori sklep, da bo Gospoda izdal, Jezus Kristus ima potrpljenje ž njim; toda kakor hitro je po nevrednem prejel sv. obhajilo, bil je takoj v oblasti satanovi,“ ker sv. pismo pravi: *Ko je zavžil, je šel satan vanj.*

2. Kdor nevredno prejme sv. obhajilo, tak človek postane zaslepljen, trdovraten, pade prej ali slej v obupnost. Njemu noben nauk več ne pomaga, noben klic, nobena prošnja, nobena pridiga niti mila niti ostra več ne izda. Tak človek postane dušno gluhi, slepi in mutasti. Ne sliši glasu svoje vesti, ki mu žuga, ki ga graja; ne vidi pred seboj zijati peklenskega brezdna, ki ga hoče požreti, noče več povedati, kar mu vest teži, z eno besedo, on je izgubljen. Glas vesti mu sicer pravi, da si v zakramentu sv. spovedi lahko pomaga, a večkratno nevredno sv. obhajilo ga je popolnoma omamilo, da se tudi za svojo vest več ne zmeni, da

ne odkrije zamolčanega greha. Lahko bi si še pomagal, vzdignil se iz strašnega prepada, kamor je padel, a on noče, on noče! Tako živi kakor Judež in umrje kakor Judež v obupnosti.

Nekega človeka, ki je zbolel za smrt, so pregovorili vsaj toliko, da je pustil duhovnika k sebi. Spovedal ga je in ga hotel obhajati. Ko pa je duhovnik povzdignil sv. hostijo, zaklical je bolnik obupno: „Počakajte, jaz sem bil le enkrat v življenju pri obhajilu in še tedaj po nevrednem; jaz sem izgubljen!“ Komaj je to izrekel, je umrl v obupnosti.

Roparski poglavar je vzel v svojo roparsko četo mladeniča, ki pa je imel še toliko poštenja v sebi, da se je bal storiti vsako hudobijo. Glavar mu reče: „Ti strahopetnež, pojdi enkrat k obhajilu tak kakor si, brez spovedi.“ Mladenič je to storil in potem je bil najhujši ropar izmed vseh.

3. Nevredno sv. obhajilo pa človeka tudi na telesu nesrečnega stori, prinese mu bolezen, marsikdaj tudi smrt. Judež, kakor vam je znano, se je obesil, in njegovo telo, ko je viselo, se je razpočilo.

Sv. Ciprijan pripoveduje mnogo zgledov, kako so kristjani, ki so hoteli po nevrednem pristopiti k sv. obhajilu, predno so to storili, znoreli ali postali obsedeni. O neki ženi pripoveduje ta svetnik, da je v istem hipu, ko je hotela k obhajilni mizi poklekniti, švignil pred njo iz zemlje ogenj, da tega ni mogla storiti.

Lotar II., kralj lotarinški, je živel v prešestvu. Zato je bil izobčen iz katoliške Cerkve. Šel je v Rim, da bi ga zopet vzeli v katoliško Cerkev. Seboj je peljal veliko spremstvo. Ker je obljubil, da se bo poboljšal, so ga sprejeli nazaj v katoliško Cerkev. Med mašo je želel biti obhajan s celim svojim spremstvom, da bi s tem pokazal svoj trdni sklep. A vse je bilo le hinavstvo; on je v srcu mislil še naprej živeti v nedovoljeni zvezi. Pred obhajilom se je papež nanj obrnil, rekoč: „Knez, ako si res sklenil poboljšati se, pristopi, ako se le hliniš, beži izpred oltarja.“ Lotar je pristopil in bil obhajan. Potem je rekel spremljeavcem: „Ako niste krivi greha vašega gospoda, pristopite, sicer odstopite!“ Nekateri so se zbal in odstopili, drugi so bili s knezom vred božjeropno obhajani. Ko so se vračali domov, napadla jih je pri Luki strašna bolezen, lasje in nohtovi so jim odpadli in koža jim je odstopila. Večina jih je umrla vpricho kneza. Pri Piacenci je izgubil tudi knez zavest in ni mogel govoriti. Umrl je nespokorjen. Vsi oni so pomrli, ki so bili po nevrednem obhajani. Le oni so bili rešeni, ki so se nevrednega obhajila zbal.

S tem, mislim, da sem dosti povedal o nevrednem sv. obhajilu. Zakaj sem to govoril? Ne zato da bi vas odvrčal od mize Gospodove, temveč zato, da tje ne stopate lahkomišlno,

kar tjevidan iz gole navade, brez vsake časti in spoštovanja, ker sv. ohhajilo je telo Jezusa Kristusa samega. To je neskončno sveta, neskončno resna, to je silno strašna stvar. *Človek naj sam sebe presodi*, pravi apostol, *in potem naj je od tega kruha!* A kdor sodi sam sebe, ne sme se soditi tako, kakor je sodil ošabni farizej v tempeljnu samega sebe: „Bog, zahvalim te, da nisem tak, kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki; dvakrat v tednu se postim in dajem desetino od vsega kar imam!“ Kdor sodi sebe, sodi nanj, kakor cestninar: „Bog, bodi milostiv meni grešniku!“ Kdor grehe zamolčuje, zmanjšuje, kdor spovedi površno opravlja, kdor nima zadostnega kesanja in trdnega sklepa poboljšanja, prejema božjeropno sv. obhajilo. Današnja moja pridiga naj vas navda z grozo pred božjim ropom, a tudi s spoštovanjem do tega najsvetejšega zakramenta. Amen.

† J. Benkovič

Priložnostni govori.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

Č. Vzgojna sredstva.

4. Plačilo in kazni.

Komur se šibe škoda zdi, sovraži svojega sina; kdor ga pa ljubi, ga vedno strahuje. Preg. 13. 24.

Danes mi pridejo najprej na misel tisti srečni, zlati časi, ko smo Miklavžu nastavljali. Kako smo otroci znesli zvečer skupaj razne posode in posodice, da bo več Miklavž prinesel. In zjutraj smo z napeto radovednostjo takoj tekli gledat, kaj je Miklavž prinesel. Le poglej: jabolka, orehe, konjička, punčiko . . . pa ti poredni Miklavž — šibo je tudi prinesel!

V današnjem govoru bi vam, matere, rad pokazal, kako primerna so darila in kazni pri vzgoji.

Za otroke so: jabolka, orehi, igrača — to so darila, če so dobri otroci. — Pa za otroke mora biti tudi šiba, to je kazni.

Govoriti hočemo:

A. O plačilu in kazni v obče.

B. O plačilu posebej.

C. O kazni posebej.

A. 1. Ali sta plačilo in kazen pri otroški vzgoji potrebna? — Za plačilo ni ravno toliko vprašanje, ker vže naravna ljubezen priganja starše, da skazujejo otroku razne ljubavi. Tukaj se gre bolj za kazen, ker marsikaka mati — pa tudi oče — ima tak strah, da bi otrok katerikrat ne jokal pred njim. Odgovorimo pa kratko: Otroška narava sama zahteva kazen in plačilo.

Dete še nima toliko pameti in ne toliko volje, da bi samo od sebe storilo, kar je prav. Za dobro je treba večinoma nekaj truda, premagovanja in vztrajnosti: otroku se zdi vse to preveč. Kakor se grenka jedila posladi s sladkorjem, da se jih rajše žvija, ravno tako se skuša s pohvalo in plačilom otroku priljubiti pridnost in dobra dela. Pri otroku še ne odločuje razum, marveč telesna čutnost; tisto stori rad, kar je zanj prijetno! Po drugi strani pa je zanj greh navadno mikaven; zato se mu mora greh zagreniti s kakim neprijetnim občutkom — s kaznijo! Tako se mu budi vest, pa tudi nagibljive volja, da krene na tisto *pot*, na kateri ga hočejo starši imeti.

2. Tukaj ugovarjajo nekateri: otrok mora iz ljubezni do Boga delati, to je prava vzgoja . . .

Ti pozabijo, da mi odrasli pravzaprav tudi malo zastonj naredimo. Ali nam ni sam Bog postavil neskončnega plačila — nebesa? Bog je obljubil Izraelcem, da se jim bo dobro godilo, če bodo izpolnjevali njegove zapovedi. Kristus je govoril: *Veselite se . . . vaše plačilo bo obilno v nebesih . . .* Kako bi torej otrokom ne privoščili kake pohvale, kakega darilca, da bodo bolj z veseljem kaj dobrega in poštenega delali.

3. Še več je nasprotnikov kazni . . . Nekateri obsojajo vsako kazen otrok, češ, da je nepotrebna, surova . . . Otroci se dajo tako vzgojiti brez kazni . . . saj so dobri otroci. Temu nasproti velja — to-le: Otrok je nagnjen k hudemu. Hudo zraste samo od sebe kakor plevel na njivi. Skušnja uči, da se brez kazni malo dobrega doseže. Zato so rekli škof Slomšek: V vsaki hiši morajo biti tri reči: križ, molek in šiba. Tisti, ki vsako kazen zametavajo, hočejo biti modrejši kakor Bog sam, ki je neštevilnokrat

kaznoval ljudi na tem svetu (zavrženi angeli, naši prvi starši, Sodoma in Gomora, vesoljni potop), in je za ves človeški rod postavil splošno kazen: vice in pekel.

Iz vsega tega torej sledi:

a) Koristno je otroku kako veselje napraviti, in morda se to preveč opušča.

b) Potrebno je otroka kaznovati.

c) Starši smejo otroka kaznovati, ker so božji namestniki in v tem le Boga posnemajo, ki ravno tako dela s trdovratnimi grešniki.

d) Starši imajo naravnost dolžnost otroke primerno kaznovati, če zlepa nič ne opravijo.

Kdor ljubi svojega sina, ga ima vedno pod šibo, da se ga veseli na poslednje in mu ni treba trkati na sosedova vrata. (Sir. 30, 1.) — Deček, ki je svoji volji prepuščen, dela sramoto svoji materi. (Preg. 29, 15.) — Nespamet se dečkovega srca trdno drži; pa krotivna šiba jo prežene. (Preg. 22, 15.) (Zgled: Heli.)

B. O plačilu posebej. —

1. Zakaj naj se otroka pohvali ali obdari? Ali kar tje v en dan? Ne! Zmeraj se mora to zgoditi z namenom otroka za kako dobro stvar vneti in pridobiti.

2. Kaj naj se hvali posebno na otroku? Le ono, kar je v resnici dobro! Kaj slabega ali celo grešnega se ne sme nikoli hvaliti.

3. Hvalo in plačillo zasluži tako delo, za katero se je otrok kaj trudil. Le preradi hvalimo talentirane, prijazne, lepe otroke, bogate otroke... In vendar: bistra glava, dober spomin, lep obraz — niso nobena zasluga otrokova. Bolj trdi otroci velikrat bolj zaslužijo pohvaljeni biti, pa niso. —

4. Nekaterih notranjih čednosti, ki imajo vrednost pred Bogom le, če se izvršujejo s prav čistim namenom, ne smemo nikoli hvaliti, drugače jih ravno s tem uničimo, recimo: pobožnost, ponižnost.

5. Ne hvalimo toliko osebe kakor dejanje. Ne recimo: priden si — marveč: prav si naredil, Bog te je vesel!

6. Pohvala je posebno potrebna za bojzaljive otroke, ali otroke, kedar se imajo naveličati kakega dela.

7. Ne smemo vsake reči hvaliti in za vsako stvarico obetati plačilo, marveč le poredkoma, sicer zgubi pohvala svoj pomen.

8. Darila sicer morajo otroka razveseliti, vendar pa ne vzbujati njegovih strasti: lakomnost z denarjem (pač pa se naloži za

otroka v „Čebelico“); sladkosnedenost — s sladkorjem; nečimurnost — s prstani, uhani.

9. Otroka pohvali k r a t k o , brez dolzega govorjenja in hvallisanja. Če je otrok domišljav, v se zaljubljen — vsako priznanje le podpira njegovo nečimurnost; pri takem otroku je hvala strup za srce.

10. Vsako pohvalo opuščati in vsako darilo je nespametno, ker koristno je, da se skuša otroka z l j u b e z n i j o pridobiti za pokorščino in pridnost. Tudi mi raje slišimo o nebesih, kakor o peklju. Če se samo krega, svari, tepe — to ni prav.

11. Otroku se mora tudi vcepiti zavest, da je Bog plačnik vsega, če tudi ne plačuje zmeraj na zemlji, pa v nebesih. Če nam bodo ljudje vse poplačali, kakšno plačilo bomo pri Bogu dobili? Marsikateri je dober, pa se mu vendar le hudo godi. (Razložiti zahvalo: Bog povrni!)

C. O kazni posebej. —

Kazen ima namen otroka dovesti do spoznanja, da greh, slabo ne ostane nikdar brez neprijetnih nasledkov. Slišali smo že prej, da so kazni pri otroški vzgoji potrebne. Zapovedi, postave so brez moči, če ni kazni za onega, ki jih ne spolnuje.

a) Kakšne morajo biti kazni — ali kako naj se kaznuje?

1. Zasluzene. Otrok mora biti kriv. Vsakterega peče, če je kaznovan po nedolžnem. Raje ne kaznovati, kakor po nedolžnem kaznovati. Poizveduj torej, zakaj je dete kaj zagrešilo: ali iz pozabljivosti in nevednosti, malomarnosti in lenobe — iz slabe navade, radi svojeglavnosti in hudobije. Če je otrok neroden, trd, ga zato še ni treba kaznovati. Ravno tako ne, če je po nesreči kaj ubil, izgubil, pozabil. Samo če večkrat pozabi, se sme malo kaznovati, da ima otrok več skrbi. — Kjer se gre za kako razvado: laž, sladkosnedenost, prepirljivost ne sme kazen izostati (nož, pretepi med pastirji) — še manj, če se kaže huda spridenost, trdovratnost, lažnjivost, upornost, če se otrok kuja, nazaj predrzno odgovarja, z vratmi loputa, se po tleh valja, zmerja brate, sestre, očeta, mater.

Ločiti je tudi treba, koliko je otrok kriv. Vsi pregreški niso enaki. Otrok pa meri greh po tem, koliko je bil kaznovan. Velikokrat starši otroka za kako malenkost hudo natepejo, dočim mu stvari, ki so greh pred Bogom, spregledavajo.

2. Kazen mora biti preišljena. Kaznovati se mora z neko resnobo in žalostjo, da otrok čuti, da se ga nerado kaznuje, pa se ga vendar mora kaznovati.

Kazen mora biti drugačna za deklice kakor za dečke, drugačna za majhne kakor za bolj odrasle otroke, drugačna za boječe, pohlevne, kakor za prav razposajene.

Ne smemo pozabiti, da tako kaznovati, da bi kazen kaj koristila, je težka stvar; še samo z besedo prav posvariti ni lahko. Zato je treba misliti pri tem, pa ne tjevendan zmerjati in tepsti.

3. Kazen mora biti z m e r n a, usmiljena, — ne divja, kakor se tam godi, kadar se kaznuje v jezi. — (Strafe soll sein wie Salat, der mehr Öl wie Essig hat.)

4. Kazen ne sme biti p r i s t r a n s k a. To se godi v hiši, kjer nekatere otroke mehkužijo. Eni so zmeraj pridni, drugi zmeraj hudobni. Otrok kmalu čuti, da imajo starši dvojno mero.

5. Kaznovati se sme le p o r e d k o m a. Kazni so kakor zdravila. Po zdravila gremo le takrat v lekarno, kadar res mora biti, pa še takrat neradi.

6. Ne sme se otroka sramotiti, zmerjati . . .

b) Katere kazni moremo rabiti?

Na kmetih se rabi samo ena kazen, to je šiba. In ravno v tem se razodeva, da se pri kaznovanju ravna premalo preišljeno in da se kaznuje velikrat le v togoti in jezi.

Neki nemški pisatelj pravi:

Reicht das Wort — die Rute fort,
Reicht der Blick, so spar das Wort.

Prva kazen je oster pogled, druga resna, kratka beseda — pa ne klepetanje. — Potem šele pridejo druge kazni; otrok ne sme iz hiše, otrok ne sme kam iti, otrok ne dobi malice, z otrokom ves dan ne izpregovori nobene besede, sploh, kar zamore otroku neljubo biti, to porabi za kazen.

Šibo prihrani za hude stvari, prav za konec. Če brž za šibo primeš, nimaš pri kaznih kaj menjavati, potem zmeraj šiba poje, in velikrat poje. In kjer se tako dela, bodisi v šoli ali pa doma v hiši, tam je vzgoja več ali manj zavožena. Kjer se mora veliko tepsti, je znamenje, da se ne zna prav z otroci ravnati.

Šiba je bolj primerna še za tacega otroka, ki nima še toliko pameti, da bi sam kaj nase držal; kadar začne otrok sam misliti, potem se s šibo po navadi dosti ne opravi, dela se pa ravno

narobe. Majhni otroci se staršem smilijo, in se jih boje udariti — 10, 12 let stare pa začno tepsti, in takrat vže šiba navadno več ne pomaga.

Torej šibo rabi le malokedaj. Če je otrok surov, trmast, nesramen, če trdovratno laže, če je kaj ukradel, če je nepoboljšljivo len v šoli, če iz hudobije muči živali, takrat le primi za šibo. Ne tepi pa po glavi, ne butaj s pestjo po hrbtu, ne vleci za ušesa . . . Kazen ne sme biti d i v j a. Nekateri oče v jezi zgrabi za poleno, ali sekiro, da jo vrže za otrokom. To ni več kaznovanje, to je pretep.

Naj še to pristavim, da otroka po golem životu tepsti se ne spodobi; tudi ne otroka klečati pustiti — kleči se pri molitvi.

c) Kakšen mora biti tisti, ki kaznuje? Tudi na to vprašanje moramo odgovoriti, ker ravno to velikokrat odločuje, ali svarilo, kazen kaj pomagata ali ne.

Otrok mora imeti spoštovanje in ljubezen do staršev, tako da čuti, da ga starši smejo kaznovati.

1. Če je oče pijanec ali postopač, mati prepirljivka, opravljivka, lažnjivka, če kolne — kako bo otrok take starše spoštoval. In tak otrok, ki staršev ne ljubi, tudi Boga ne more ljubiti.

Starši ne smejo imeti napak, ki jih na otroku kaznujejo. Če mati kaznuje otroka, ker se je zlagal — kaj bo to pomagalo, če pa otrok opazi, da se mati tudi zlaže.

2. Oče in mati morata biti edina. Ako živita v prepiru, kaj bo kazen pomagala? Kolika nespamet, če pravi mati otroku, ali si moj ali si âtov? . . .

3. Starši morajo otroke ljubiti, zanje delati, skrbeti, potem bodo otroci čutili dolžnost, da ne smejo staršev žaliti. Če pa starši zavidajo otroke, če jim preočitajo vsako oblekico in vsak klobuček in jih gonijo po svetu, potem postane otrok žalosten, in otrpne, da ne čuti, naj delajo ž njim, kar hočejo. Tukaj bi lahko razpravljali zopet o tem, kako oče pijanec in mati pijanka zanemarjata svoje stanovske dolžnosti. Pijača jim je več, kakor sreča otrok. Ubogi taki otroci!

4. Starši naj nikar ne kolnejo otrok. To se pravi hudiča s hudičem izganjati.

Očetov blagoslov zida otrokom hiše; materina kletev jih do tal podira.

J. Mikš.

Duhovne vaje za Marijino družbo.

2. Greh — hudobija proti Jezusu.

Premišljeval sem, predragi, zakaj sem vam tako težko zdi služiti Bogu, zakaj ste — vkljub temu, da veste za to dolžnost — vendar v dejanju in življenju tako brezskrbni, malomarni, brezbrizni, leni, površni, da kar ne morete okrepiti svoje duše in je junaško dvigniti: vse to sem premišljal in prišel do tega: vi se premalo bojite greha, in zato ste taki. Če bi vsakemu grehu sledila takoj sramota in zunanja telesna, občutna kazen ter vidni nasledki, o jej, to bi se varovali, zakaj za čast vam je mnogo. Toda, ker se vi greha samega ne bojite, ker niste prepričani o veliki notranji hudobiji greha, žalite Boga. Greha vas ni nič sram ter se ga tako težko kesate in tudi tako redko stanovitno popboljšate. Dà, vi se premalo bojite greha in zato tako neradi služite Bogu.

Da se obudi v naših srcih stud nad grehom in strah pred njim, premislimo: kolika hudobija je greh nasproti Jezusu.

1. Stopimo pred sv. križ in poslušajmo mili očitajoči glas Gospodov: „Ljudstvo moje, kaj sem ti storil ali s čem sem te razžalil? odgovori mi! Jaz sem te povzdignil v veliki moči, ti pa si me obesilo na les križa“.

2. Potrtega srca in prežaljenega duha recimo: „Moj Bog, sramujem se in se bojim svoj obraz povzdigniti k Tebi; ker namnožile so se naše krivice nad našo glavo, in naše pregrehe so zrasle do neba“. (I. Esdr. 9, 6.)

Če dela kristjan greh in ga dela popolnoma prostovoljno in pri polni zavednosti, zakrivi trojno pregreho zoper Jezusa, prva je: najgrša nehvaležnost, druga brezsrčna krutost, tretja pa najpodlejša nezvestoba. Ta trojni sramotni pečat ima na sebi greh kristjana.

Kdo bi mogel popisati ljubezen, ki jo ima Jezus do vsacega izmed nas? — Sin božji je že od vekomaj videl naprej vse strašne in grozne nasledke izvirnega greha, videl je morje nesreč in velikanski kup nadlog, videl toliko pogubljenih duš, videl pa tudi, da človek tega iz lastne moči ne more popraviti in poravnati, kar je zagrešil.

(Dalje.)